

Lovforslag nr. L 132. Fremsat den 15. december 1993 af industriministeren (Trøjborg)

Forslag

til

Lov om produktsikkerhed¹⁾

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Loven gælder for ethvert produkt, der bringes i omsætning. Loven gælder endvidere for tjenesteydelser, der har tilknytning til et produkt.

Stk. 2. Loven gælder, uanset om produktet eller ydelsen tilbydes mod vederlag eller vederlagsfrit.

Stk. 3. Loven gælder ikke for produkter eller tjenesteydelser, der udveksles mellem private, eller som udelukkende fremstilles eller udføres til brug for produktionen i en erhvervsvirksomhed.

Stk. 4. Loven gælder endvidere ikke for brugte løsørengstande, som, inden de skal benyttes, skal repareres eller sættes i stand, og erhververen er gjort skriftlig opmærksom herpå, eller for antikviteter.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse i det omfang, der ved eller i henhold til anden lov er fastsat bestemmelser til gennemførelse af specifikke unionsforskrifter om sikkerhedsaspekter eller risikokategorier i forbindelse med et produkt.

§ 2. Loven finder anvendelse på alle produkter og tjenesteydelser, der fremstilles, udbydes, sælges, tilbydes eller udføres her i landet, eller som er bestemt for udførsel til et andet EU-land.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på produkter og tjenesteydelser, der udføres til et

land uden for EU, medmindre andet er hjemlet i international aftale eller følger af regler fastsat af industriministeren.

Kapitel 2

Definitioner

Produkt

§ 3. Ved et produkt forstås enhver løsørengstand, uanset om den er en råvare eller et naturprodukt, samt fast ejendom og bestanddele og tilhører hertil.

Producent

§ 4. Som producent anses den, der

- 1) fremstiller et produkt eller et delprodukt,
- 2) bringer en råvare eller et naturprodukt i omsætning,
- 3) udgiver sig for at være produktets fabrikant ved at anbringe sit navn, mærke eller andet kendetegn på et produkt,
- 4) sætter et produkt i stand.

Stk. 2. Som producent anses endvidere den, der repræsenterer en producent som angivet i stk. 1, når denne ikke er etableret i EU. Hvis en repræsentant for producenten ikke er etableret i EU, anses importøren for producent.

Stk. 3. Andre erhvervsdrivende anses som producenter i det omfang, deres virksomhed påvirker de sikkerhedsmæssige egenskaber ved et produkt.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv nr. 92/59, EF-Tidende 1992 L. 228 s. 24.

Distributør

§ 5. Som distributør anses den, der uden at påvirke produktets sikkerhedsmæssige egenskaber, er et led i afsætningskæden.

Stk. 2. Som distributør anses ligeledes den, der bringer en fast ejendom i omsætning.

Sikkert produkt

§ 6. Et produkt er sikkert, hvis det ikke indebærer sundheds- og sikkerhedsfare for personer eller ejendom, når det anvendes til det forudsatte formål eller på en måde, som det forventes at blive anvendt på.

Stk. 2. Et produkt anses ikke for at være farligt, alene fordi det er muligt at forøge sikkerheden, eller fordi det er muligt at skaffe et andet og mere sikkert produkt.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tilsvarende for tjenesteydelser.

§ 7. I det omfang, et produkt er konstrueret og fremstillet eller en tjenesteydelse er udført i overensstemmelse med de sundheds- og sikkerhedskrav, der er fastsat i lovgivningen, anses produktet i henseende til disse sikkerhedsaspekter for sikkert.

Stk. 2. Er der ikke i lovgivningen fastsat sundheds- og sikkerhedskrav vurderes et produkts eller en tjenesteydelses sikkerhed i forhold til,

- 1) en dansk standard, der er baseret på en harmoniseret europæisk standard, eller tekniske specifikationer på unionsplan, eller i mangel heraf,
- 2) en dansk standard, eller i mangel heraf,
- 3) det aktuelle tekniske niveau, samt den sikkerhed, som brugerne med rimelighed kan forvente, eller i mangel heraf,
- 4) god forretningsskik inden for det pågældende område.

Stk. 3. I det omfang, der i EF-retten eller med hjemmel heri er fastsat harmoniserede sikkerhedskrav til produkter eller tjenesteydelser, træder disse i stedet for tilsvarende sikkerhedskrav i de i stk. 1 og 2 anførte forskrifter.

Kapitel 3

Omsætning og fremstilling

§ 8. Kun sikre produkter må bringes i omsætning, ligesom tjenesteydelser kun må udføres, hvis de er sikre.

Stk. 2. Enhver, der bringer eller har bragt et produkt i omsætning, skal træffe alle rimelige foranstaltninger for at hindre fare for person eller ejendom. Tilsvarende gælder for tjenesteydelser.

§ 9. Det påhviler enhver, der bringer et produkt i omsætning eller udfører en tjenesteydelse, på en egnet måde at oplyse om en eventuel risiko for fare, og om hvorledes den kan forebygges. Sådant oplysning fritager ikke i sig selv for lovens øvrige krav.

Stk. 2. Det påhviler producenten og distributøren at træffe de nødvendige forholdsregler for at undgå, at farlige produkter bringes i omsætning. Dette kan ske ved mærkning af produktet, ved stikprøvekontrol med produkter, der er bragt i omsætning og ved behandling af klager, samt videregivelse af oplysninger om fare ved produkterne.

Stk. 3. Såfremt foranstaltninger efter stk. 1 og 2 ikke er tilstrækkelige, påhviler det producenten at trække produktet tilbage fra markedet.

Kapitel 4

Markedskontrol

§ 10. Kontrolmyndigheden fører tilsyn med, at produkter og tjenesteydelser er sikre. Ethvert led i omsætningen skal i fornødent omfang medvirke til kontrollen.

§ 11. Udgør et produkt, som endnu ikke er bragt i omsætning, eller en tjenesteydelse, som endnu ikke er udført, en sundheds- eller sikkerhedsrisiko, kan kontrolmyndigheden bestemme,

- 1) at et produkt kun må bringes i omsætning, eller en tjenesteydelse kun må udføres med nærmere angivne oplysninger om de farer, der kan være forbundet med produktet eller tjenesteydelsen,
- 2) at et produkt eller et parti af et produkt ikke må bringes i omsætning, eller en tjenesteydelse ikke må udføres, hvis der til disse er knyttet en fare, medmindre nærmere angivne krav til produktet eller tjenesteydelsen er opfyldt,
- 3) at det midlertidigt, så længe det er nødvendigt med henblik på gennemførelse af kontrolforanstaltninger, forbydes, at et produkt eller et parti heraf eller en tjenesteydelse til-

- bydes, leveres eller udstilles, hvis der er forbundet fare hermed,
- 4) at et produkt ikke må bringes i omsætning, eller en tjenesteydelse ikke må udføres, hvis der til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en fare, og oplysninger eller krav efter nr. 1, 2 eller 3 må anses for utilstrækkelige.

§ 12. Hvis et produkt eller en tjenesteydelse, der udgør en fare, er bragt i omsætning eller udført, kan kontrolmyndigheden påbyde enhver, der har bragt produktet i omsætning eller udført tjenesteydelsen straks, eller inden for en nærmere frist,

- 1) efterfølgende at give oplysninger om faren ved produktet eller tjenesteydelsen og om, hvordan faren kan forebygges,
- 2) at afhjælpe forhold, som er årsag til faren,
- 3) at trække produktet tilbage,
- 4) at destruere produktet på forsvarlig måde.

Stk. 2. Enhver, der har været led i omsætningen fra det tidspunkt, hvor faren er opstået, kan påbydes at medvirke til at gennemføre et påbud vedrørende et produkt eller en tjenesteydelse, som er meddelt en anden erhvervsdrivende i henhold til denne bestemmelse.

§ 13. Kontrolmyndighederne kan, når det skønnes påkrævet, ved bekendtgørelse forbyde forhandling af og annoncering med produkter og tjenesteydelser, som ikke er sikre.

Stk. 2. Kontrolmyndigheden kan i forbindelse med et påbud eller forbud i henhold til § 12, stk. 1, eller § 13, stk. 1, bestemme, at indehaveren af et produkt på nærmere angiven måde skal medvirke til, at produktet repareres eller tages tilbage.

Stk. 3. Hvis produktet eller tjenesteydelsen, uagtet det overholder kravene i § 7, stk. 1 og 2, af kontrolmyndigheden skønnes at indebære fare for sundhed eller sikkerhed, kan myndigheden bestemme, at produktet enten ikke må bringes i omsætning, eller tjenesteydelsen ikke må udføres, eller at dette kun må ske under bestemte vilkår, eller at produktet skal trækkes tilbage.

§ 14. Kontrolmyndighederne kan, når der er behov herfor, oplyse offentligheden om faren ved et produkt eller en tjenesteydelse.

Kapitel 5

Sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler

§ 15. Industriministeren kan fastsætte regler om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, der på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler og herigennem være til fare for forbrugernes sundhed eller sikkerhed.

§ 16. I regler, der er udstedt i medfør af § 15, kan der endvidere fastsættes regler om,

- 1) forbud mod fremstilling og udbud, herunder forbud mod indførsel til Danmark,
- 2) krav vedrørende fremstilling i overensstemmelse med standarder, vedrørende typegodkendelse samt vedrørende mærkning,
- 3) betaling af gebyr for typegodkendelser,
- 4) betaling af omkostninger forbundet med myndighedskontrol, såfremt det i forbindelse med kontrollen konstateres, at legetøjet ikke opfylder de væsentlige sikkerhedskrav eller ikke er fremstillet i overensstemmelse med standarderne eller en godkendt prototype,
- 5) udstedelse af påbud om tilbagekøb.

Kapitel 6

Lovens administration

§ 17. Kontrolmyndigheden forestår kontrollen med produkters og tjenesteydelsers sikkerhed efter denne lov.

Stk. 2. Forbrugerstyrelsen, varetager opgaven som kontrolmyndighed efter denne lov, medmindre andet følger af § 18. Styrelsen forestår endvidere koordineringen af kontrolmyndighedernes arbejde.

§ 18. Såfremt der i eller i henhold til anden lovgivning er fastsat bestemmelser om forebyggelse af fare ved særlige produkter eller tjenesteydelser, udøver den myndighed, der påser overholdelsen af denne lovgivning, tillige beføjelserne som kontrolmyndighed efter nærværende lov fsv. angår disse produkter eller tjenesteydelser. Den minister, under hvis forretningsområde den anden lovgivning henhører, kan fastsætte regler om sagsbehandling og klageadgang, der afviger fra bestemmelserne i denne lov.

Stk. 2. Såfremt der ikke i særlig lov er fastsat bestemmelser om sikkerhed, kan industriministeren efter forhandling med de berørte myndigheder ved bekendtgørelse overføre beføjelser i henhold til denne lov til en anden myndighed.

§ 19. Tilsyns-, godkendelses- og kontrolforanstaltninger efter kap. 5 udføres af dertil af industriministeren bemyndigede statslige eller kommunale myndigheder eller private foretagender.

Stk. 2. Forbud og påbud i henhold til kap. 5 meddeles af Forbrugerstyrelsen. Styrelsen kan bemyndige de i stk. 1 nævnte myndigheder til at udstede forbud eller påbud.

§ 20. Kontrolmyndigheden kan af egen drift eller efter anmeldelse optage en sag til behandling. Kontrolmyndigheden kan bestemme, at en anmeldelse ikke skal behandles, hvis myndigheden finder, at der ikke skønnes at være et tilstrækkeligt grundlag til at optage anmeldelsen.

Stk. 2. Forvaltningslovens regler om parts-høring finder anvendelse på foranstaltninger, som er omfattet af denne lov. Såfremt kontrolmyndigheden i sager af hastende karakter foretager indgreb uden at have hørt den berørte part, skal der gives denne mulighed for at udtale sig snarest muligt efter, at den pågældende foranstaltning er iværksat.

§ 21. Kontrolmyndigheden kan kræve meddelt alle oplysninger, som skønnes nødvendige for myndighedens virksomhed, herunder til afgørelse af, om et forhold falder ind under lovens bestemmelser.

Stk. 2. Lov om offentlighed i forvaltningen finder ikke anvendelse på oplysninger, der er indhentet,

- 1) til brug for myndighedens kontrol af virksomhedernes egenkontrol,
- 2) gennem den offentlige kontrol, der svarer hertil, eller
- 3) om virksomhedernes kvalitetscertificering.

§ 22. Kontrolmyndigheden har adgang til uden betaling at udtage prøveeksemplarer af produktet eller bestanddele heraf med henblik på undersøgelser og afprøvninger. Kontrolmyndigheden har uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til fabrikations-, salgs- og

lagerlokaler mv. og transportmidler, som tilhører nogen, der omfattes af §§ 4 og 5.

Stk. 2. Politiet yder kontrolmyndigheden bistand. Justitsministeren kan efter forhandling med industriministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Kontrolmyndigheden afholder udgifterne til indhentelse af sagkyndige erklæringer, som myndigheden skønner nødvendige til afgørelsen af, om et påbud eller forbud skal udstedes. Udgifterne hertil kan kræves refunderet af den, som har fået meddelt et påbud eller forbud.

§ 23. En kontrolmyndigheds afgørelse efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 18.

Stk. 2. Påbud eller forbud udstedt i medfør af §§ 12 og 13 skal af kontrolmyndigheden uden unødigt ophold indbringes for domstolene, hvis den, mod hvem forbudet eller påbudet retter sig, gør indsigelse.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at indbringelse som nævnt i stk. 2 har opsættende virkning.

§ 24. Forbrugerstyrelsen skal straks af kontrolmyndigheden have underretning om væsentlige foranstaltninger vedrørende produktets sikkerhed truffet i medfør af § 11, nr. 2-4, § 12, stk. 1, nr. 2-4 og § 13, stk. 1 og 3, i denne lov eller efter anden lovgivning. Forbrugerstyrelsen underretter Kommissionen for Den Europæiske Union om foranstaltninger truffet i medfør af loven, i det omfang det kræves efter Rådsdirektiv 92/59 EØF.

§ 25. Industriministeren fastsætter nærmere regler om lovens administration, herunder efter forhandling med de berørte ministre om formen for koordination af kontrolmyndighedens indsats.

Stk. 2. Industriministeren kan overlade beføjelserne efter stk. 1 til kontrolmyndigheden.

Stk. 3. Industriministeren kan endvidere fastsætte de regler, der er nødvendige for den fremtidige gennemførelse eller anvendelse her i landet af Den Europæiske Unions retsakter om produktsikkerhed. For så vidt angår retsakter, der vedrører produkter, der henhører under andre ministeriers ressort, fastsættes reglerne af den pågældende minister.

Kapitel 7

Domstolsbehandling

§ 26. Sager, der er omfattet af denne lov, behandles ved byretten. Såfremt nærmere kendskab til produktsikkerhedsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse, behandles sagen dog ved Sø- og Handelsretten i København.

Stk. 2. Rejses tiltale ved Sø- og Handelsretten i København for overtrædelse af loven, jf. stk. 1, kan udførelsen af tiltalen, jf. retsplejelovens § 104, stk. 2, overlades til Forbrugerstyrelsen.

Kapitel 8

Straffebestemmelser mv.

§ 27. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes den, som forsætligt overtræder § 8, stk. 1, med bøde.

Stk. 2. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes den, der ved forsæt eller grov uagtsomhed eller gentagne gange undlader at efterkomme et påbud eller overtræder et forbud efter §§ 11 og 12, med bøde.

Stk. 3. Undladelse af at meddele kontrolmyndigheden en i henhold til § 21 afkrævet oplysning straffes med bøde.

Stk. 4. Industriministeren kan i forskrifter udstedt i medfør af §§ 13 og 15 fastsætte straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 28. Er en overtrædelse begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bøde.

Kapitel 9

Ikrafttrædelsesbestemmelser og overgangsbestemmelser

§ 29. Loven træder i kraft den 15. juni 1994.

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 12a og 12b, samt § 15, stk. 2 og 3, og § 19, stk. 6, i lov om markedsføring, jf. lovebekendtgørelse nr. 594 af 27. juni 1992.

Stk. 3. De bestemmelser, der er fastsat efter § 12a i lov om markedsføring forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af bestemmelser, fastsat i henhold til denne lov.

§ 30. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre EF-direktivet om produktsikkerhed (92/59/EØF), der blev vedtaget af Ministerrådet den 29. juni 1992. Direktivet er optaget som bilag til lovforslagets bemærkninger. Direktivet skal være opfyldt af medlemsstaterne senest den 29. juni 1994.

Industriministeren nedsatte derfor i marts 1993 et udvalg vedrørende produktsikkerhed, der bl.a. fik til opgave at fremlægge lovforslag og kortlægge gældende dansk ret på produktsikkerhedsområdet. Udvalget skulle endvidere etablere en afgrænsning mellem den kommende lovgivning og særlovgivningen på dette område, og fremkomme med forslag til, hvordan administrationen af produktsikkerhedsloven og den nødvendige koordination skal organiseres i forhold til de myndigheder, der er ansvarlige for særlovgivningen.

Den 7. oktober 1993 afgav Produktsikkerhedsudvalget Betænkning nr. 1256 med titlen »Produktsikkerhed«. Betænkningen har været udsendt i høring hos interesseorganisationer og offentlige myndigheder. På baggrund af betænkningen og de afgivne høringssvar har Industriministeriet udarbejdet dette forslag til produktsikkerhedslov.

Forud herfor havde Forbrugerkommissionen i sin betænkning 3: Forbrugerens retsstilling og retsbeskyttelse (nr. 738/1975) anbefalet, at der blev nedsat en arbejdsgruppe med det formål at fastsætte lovregler om forbud mod salg og markedsføring af farlige produkter.

Baggrunden herfor var, at der ikke i Danmark fandtes en almindelig lov om produktsikkerhed, der åbnede mulighed for at foretage tilstrækkelige effektive indgreb, herunder tilbagekaldelse af varer eller tjenesteydelser, der udgør en akut fare for liv og helbred. Handelsministeriet, nu Industriministeriet, tiltrådte Kommissionens anbefaling og nedsatte i august 1978 en arbejdsgruppe med det formål at vurdere behovet for en generel produktsikkerhedslov og eventuelt at fremkomme med forslag hertil. Arbejds-

gruppen afgav Betænkning nr. 923 i maj 1981. Heri foresloges det at gennemføre en almindelig lov om produktsikkerhed, der skulle finde anvendelse i det omfang, forholdet ikke allerede var reguleret af speciallovgivning om produktsikkerhed.

Efter forslaget var såvel produkter (både løsøre og fast ejendom) som tjenesteydelser omfattet, og enhver person var i princippet omfattet, uanset om det var en forbruger, en erhvervsdrivende eller en arbejdstager. Sikkerhedskrav kunne fastsættes over for ethvert erhvervsmæssigt led i omsætningskæden, fx producent, importør, grossist og detaillist. På grund af kritik fra erhvervsorganisationerne blev forslaget imidlertid ikke fremsat.

For at gennemføre direktiverne om sikkerhedskrav til legetøj og om produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler (88/378/EØF og 87/357/EØF), blev markedsføringsloven ændret i 1990, idet den blev suppleret med §§ 12a og 12b, der giver den fornødne hjemmel til at fastsætte visse sikkerhedsbestemmelser på dette område.

2. Produktsikkerhedsdirektivet

Formålet med direktivet er at *garantere* at markedsførte produkter, som anvendes af forbrugerne er *sikre*, dvs. at de ikke frembyder risici eller kun minimale risici på personer eller ting. Direktivet har således et højt ambitionsniveau og gælder overalt, hvor der ikke ved andre EFdirektiver er fastsat særlige regler om produktsikkerhed. Samtidig tilsigter direktivet at fjerne tekniske handelshindringer, som en uensartet produktsikkerhedslovgivning ellers ville kunne give anledning til. Baggrunden for direktivet findes i Kommissionens meddelelse af 23. juli 1985 om et fremstød på det forbrugerpolitiske område. Af denne meddelelse fremgår det, at produktsikkerhed er et fundamentalt krav og en forudsætning for etablering af Det Indre Marked. Ministerrådet har i en Resolution af 23. juni 1986 givet sin tilslutning til bl.a. dette mål.

I direktivets art. 2 defineres begreberne *sikkert*

produkt, respektivt farligt produkt, samt producent og distributør.

Med produkter menes varer som er beregnet til forbrugere, eller som kan formodes at blive anvendt af forbrugere og som mod betaling eller gratis leveres som led i handelsvirksomhed, hvad enten produktet er nyt, brugt eller istandsat. Direktivet omfatter såvel genus- som speciesydelse. Undtaget er antikviteter og andre brugte produkter, der forud for deres brug skal repareres eller sættes i stand, og leverandøren klart har underrettet modtageren herom. Undtaget er tillige produktionsmidler og andre lignende produkter, som anvendes i erhvervsvirksomhed. Endelig falder tjenesteydelse og fast ejendom uden for direktivets anvendelsesområde.

Direktivets sikkerhedskrav er udformet som en harmonisering på højeste niveau. Et produkt er sikkert, hvis ikke det frembyder nogen risici eller kun minimale risici, der er forenelige med produktets anvendelse, og som under hensyntagen til et højt beskyttelsesniveau for borgernes sundhed og sikkerhed anses for acceptable. Ved et farligt produkt forstås ethvert produkt, som ikke opfylder definitionen af et sikkert produkt.

Ved vurderingen af, om et produkts sikkerhed er acceptabel, peger direktivet på forskellige forhold, der skal inddrages: Produktets egenskaber, produktets virkning på andre produkter, produktets præsentationsmåde, og de kategorier af forbrugere, for hvem anvendelse af produktet frembyder størst risiko, herunder navnlig børn.

Direktivet indeholder et generelt sikkerhedskrav til alle produkter, ligesom det fastlægger nogle almindelige kriterier for risikovurderingen. Det grundlæggende princip er, at en producent kun må markedsføre sikre produkter (art. 3). Direktivet bygger endvidere på en formodning om, at produkter, der er fremstillet i overensstemmelse med specifikke fællesskabsbestemmelser eller specifikke nationale bestemmelser, er sikre produkter i direktivets forstand (art. 4). Direktivet er på dette punkt udslag af den nye metode vedrørende harmonisering (The New Approach On Technical Harmonisation Of Standards). Den nye metode går ud på at fastsætte bindende relativt alment holdte »væsentlige sikkerhedskrav« for forskellige produktkategorier i stedet for som tidligere at fastsætte meget detaljerede tekniske regler. Kravene skal fortolkes og gennemføres med hjælp af tekniske specifikationer eller standarder. Disse udarbejdes i de europæiske standardiseringsorganer, bl.a. CEN (Comité Européen de Normalisation) CENELEC (Comité Européen de Normalisation Electronique). Standarderne er ikke bindende, men får den virkning, at det, der udføres i overensstem-

melse med dem antages at opfylde de væsentligste sikkerhedskrav, hvis ikke andet bevises. Sådanne produkter har også ret til at blive markedsført på hele Det Indre Marked. Findes der ikke sådanne standarder sker vurderingen på baggrund af den tekniske udvikling eller god forretningsskik i det pågældende land.

For at opnå det grundlæggende sikkerhedskrav pålægges det producenterne efter art. 3, dels at give forbrugerne forskellige oplysninger, som gør det muligt for dem at bedømme de risici, som er forbundet med et produkt under dets normale eller rimeligt forudsigelige anvendelsestid, dels at iværksætte forskellige sikkerhedsforanstaltninger mod farlige produkter – eksempelvis mærkning af varer eller varepartier, kontrol af vareprøver, information til distributører mv. samt i givet fald at trække produkterne tilbage fra markedet.

Direktivet fastslår imidlertid også, at det ikke i sig selv er tilstrækkelig årsag til at betragte et produkt som farligt, at det er muligt at skabe større sikkerhed eller at skaffe andre, mindre farlige produkter.

Begrebet producent i art. 2 omfatter ikke blot den, der fysisk har fremstillet produktet, men tillige den, som repræsenterer en fabrikant, der ikke er etableret i Den Europæiske Union, og den, der importerer produktet til Den Europæiske Union. Distributør er enhver erhvervsdrivende i afsætningskæden, som ikke påvirker produktets sikkerhedsmæssige egenskaber. Den, der importerer produktet fra et EU-land til et andet, betragtes således som distributør.

Direktivet fastsætter endvidere i art. 6 krav om en almindelig pligt til løbende myndighedskontrol med produktsikkerhed. Kontrollen indebærer bl.a., at kontrolmyndigheden kan foretage undersøgelser, udtage prøver, forbyde farlige produkter eller trække dem tilbage fra markedet. Tilsvarende kan det fastsættes, at der skal advares imod en eventuel risiko eller stilles betingelser for produktets markedsføring. De foranstaltninger, der kan komme på tale kan rettes mod producenten, mod distributørerne eller mod enhver anden, når det viser sig nødvendigt med henblik på at vedkommende medvirker i bestræbelserne for at undgå de risici, der er forbundet med et bestemt produkt.

For at gennemføre sikkerhedskravet skal medlemslandene oprette eller udpege myndigheder, der kan opfylde direktivets krav om kontrol med produkter samt underrette Europa-Kommissionen om de foranstaltninger, der er iværksat.

Endelig indeholder direktivet regler om samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen, bl.a. om procedure og hastetilfælde, hvor kontrolmyndigheden kan iværksætte nødforanstaltninger for at for-

hindre, begrænse eller udelukke retten til at markedsføre et produkt som indebærer en alvorlig og overhængende fare. Også i sådanne tilfælde skal Kommissionen underrettes.

Afslutningsvis indeholder direktivet bl.a. regler om, at de personer, mod hvem der overvejes eller er iværksat foranstaltninger, har ret til at udtale sig og ret til at få en beslutning prøvet ved domstolene.

3. Gældende ret

Der er ikke i dansk ret nogen samlet lovgivning om produktsikkerhed. Som anført i betænkningen om produktsikkerhed findes der imidlertid spredt ud over forskellige ministeriers lovgivning en række meget detaljerede regelsæt, der har til formål at fremme sikkerheden inden for fx. *arbejds miljø*, *bolig*, *sundheds*- og *levnedsmiddelområdet*.

Arbejds miljøloven (lovbekendtgørelse nr. 646 af 18. december 1985 med senere ændringer) tilsigter således bl.a. at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Arbejds miljøloven er i det væsentlige en ramme lov, der opstiller generelt formulerede krav. Loven udfyldes af en række bekendtgørelser, der stiller krav til udformningen af produktet, samt krav om, at produktet skal ledsages af en passende brugsvejledning og/eller advarselsmærkning. Arbejdsministeriet har endvidere udstedt nogle bekendtgørelser om sikkerhedskrav til produkter, der gennemfører fællesskabslovgivning. Lovgivningen vedrørende arbejdsmiljø administreres af Arbejdstilsynet. *Boligministeriet* er ansvarlig for lovgivningen vedrørende bl.a. byggeområdet, der reguleres af bygge loven (lovbekendtgørelse nr. 357 af 3. juni 1993). Loven har til formål at sikre, at bebyggelse udføres og indrettes således, at den frembyder tilfredsstillende tryghed i brandsikkerheds- og sundhedsmæssig henseende. De mere specifikke sikkerhedskrav til bygninger og byggematerialer fremgår af bygningsreglementerne, der er udstedt med hjemmel i loven, samt bygge varedirektivet, der er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 480 af 25. juni 1991. Bygge- og Boligstyrelsen administrerer lovgivningen på byggeområdet. *Sundhedsministeriet* er ansvarlig for lovgivningen inden for lægemidler, medicinsk udstyr og levnedsmidler. Lovgivningen inden for alle tre områder indeholder en betydelig regulering af produkternes sikkerhed. Reguleringen er i vidt omfang baseret på fællesskabslovgivning og er derfor ikke omfattet af produktsikkerhedsdirektivets anvendelsesområde. Der findes dog også regler, der alene er hjemlet i national lovgivning. På *lægemiddelområdet* er bestemmelserne om produktsikkerhed fastsat i lov om lægemidler (lovbekendtgørelse nr. 452 af 10. juni 1992 med senere ændringer) med tilhørende be-

kendtgørelser. Lovgivningen vedrørende lægemidler administreres af Sundhedsstyrelsen. *Levnedsmidlers* sikkerhed er reguleret i levnedsmiddelloven (lov nr. 310 af 6. juni 1973 med senere ændringer). En række levnedsmidler er også reguleret via særlovgivning. Landbrugsministeriet har fastsat regler for kød-, mælk- og ægprodukter; Fiskeriministeriet for fiskeprodukter.

I mangel af en generel produktsikkerhedslov har markedsføringsloven været anvendt som hjemmel for tilsynet med farlige produkter, for hvilke der ikke er fastsat regler i særlovgivningen. Efter lovens § 1 må der ikke i erhvervsvirksomhed foretages handlinger, som strider mod god markedsføringsskik. Bestemmelsen har været anvendt til at forbyde fortsat salg af farlige produkter. Det følger endvidere af markedsføringslovens § 3, at der i forbindelse med køb skal gives en for produktet tilstrækkelig forbrugsvejledning, når denne er af betydning for bedømmelsen af godets eller ydelsens karakter eller egenskaber, herunder især brugsegenskaber, holdbarhed, farlighed og vedligeholdelsesmulighed. Handlinger i strid med markedsføringsloven kan forbydes ved dom, jf. lovens § 14. Derimod er der efter markedsføringsloven ikke mulighed for at tilbagekalde farlige produkter.

4. Den internationale udvikling

I Betænkning nr. 1256 med titlen »Produktsikkerhed« er der på side 56 ff. givet en redegørelse for retstilstanden i udvalgte EU-lande og i Norden.

Det fremgår bl.a. heraf, at en række europæiske lande (Storbritannien, Frankrig, Holland, Spanien, Sverige, Finland, Norge) allerede har en generel produktsikkerheds- eller forbrugerbeskyttelseslov med sikkerhedsregler, der indeholder bestemmelser med forbud om at markedsføre farlige produkter eller pålægger producenterne en pligt til at sørge for, at deres produkter er sikre. I Tyskland, Belgien og Island er produktsikkerhed derimod alene reguleret i særlovgivningen. Belgien og Island er ved at udarbejde lovforslag, der skal gennemføre produktsikkerhedsdirektivet og således indføre en generel produktsikkerhedslov.

De forskellige landes generelle produktsikkerhedslove regulerer i varierende grad rene forbrugsgoder, fast ejendom og tjenesteydelser. Med hjemmel i love og forordninger har man inden for Den Europæiske Union således retslige muligheder for at gribe ind mod farlige produkter, bl.a. mulighed for at udstede advarsler, forbud mod markedsføring, distributioner og salg samt tilbagekaldelse og eventuel destruktion. I Frankrig kan eksport af farlige produkter forbydes.

Ved siden af de mere generelle bestemmelser om produktsikkerhed findes der i de forskellige lande flere områder, der er reguleret af særlovgivning, som indeholder sikkerhedsstandarder, som specielle produkter skal opfylde. Speciallovgivning findes navnlig inden for arbejdsmiljøbeskyttelseslovgivning, levnedsmiddel- og nydelseslovgivning og kemikalielovgivning. En stor del af denne lovgivning drejer sig om gennemførelsen af EF-direktiver eller anden bindende EF-lovgivning.

Produktsikkerhedsspørgsmål reguleres således på forskellig måde inden for de forskellige EU-lande og i Norden. Der findes heller ikke traditionelt udbygget myndighedssamarbejde om produktsikkerhed inden for Den Europæiske Union. Det vigtigste samarbejde er *PROSAFE* (Product Safety Enforcement Forum of Europe), der blev stiftet i 1991. Det består af embedsmænd fra en række EU- og EFTA-lande, som arbejder med administrationen af produktsikkerhedslovgivning, bortset fra den del, der er knyttet til levnedsmidler. EU-landene, Norden samt Schweiz og Østrig deltager i samarbejdet. Formålet er gennem udveksling af informationer og ideer at forsøge at skabe en mere effektiv og ensartet administration af det stigende fælles regelsæt på produktsikkerhedsområdet. Inden for levnedsmiddelområdet findes et tilsvarende internationalt samarbejde i *FLEP* (Food law Enforcement Practitioners), der er en uformel gruppe af ledende praktikere inden for administrationen af levnedsmiddelovgivningen i EU- og EFTA-landene. Formålet er at samarbejde om opnåelse af en bedre administration af direktiver, forordninger, standarder og retningslinier.

Det er også vigtigt, at medlemslandene underrettes, når der findes skadelige produkter i andre medlemslande, således at alle medlemsstater får mulighed for at træffe passende foranstaltninger vedrørende de pågældende produkter.

I en lang række direktiver inden for områder som levnedsmidler, rengøringsmidler, personlige værnemidler, legetøj og maskiner findes bestemmelser, der pålægger de ansvarlige myndigheder at underrette Kommissionen om indgreb over for farlige produkter, som findes på markedet. Kommissionen videre-sender derefter meddelelsen til de øvrige medlemslande. Endvidere har Ministerrådet i 1984 ved en beslutning oprettet et system for *hurtig udveksling af oplysninger* om farer i forbindelse med anvendelsen af forbrugsgoder. Beslutningen gælder for alle produkter, bortset fra produkter, der udelukkende anvendes erhvervs-mæssigt, og produkter, for hvilke der gælder tilsvarende meddelelsesprocedure. Systemet vil indgå i produktsikkerhedsdirektivets notifikationssystem.

Siden 1986 har et ulykkesregistreringssystem, benævnt *EHLASS*, som har til formål at registrere og beskrive årsager til ulykker i hjemmene og i fritiden, ulykkernes følge og de forbrugsprodukter, der har været involveret i ulykkesforløbet, fungeret på EU-plan. Oplysningerne indsamles på udvalgte skadestuer og suppleres med oplysninger fra andre kilder. De nationale ulykkesdata fremgår af en årlig standardrapport.

Ministerrådet vedtog endelig den 8. februar 1993 en forordning om *kontrol med produkter indført fra tredielande*. Forordningen trådte i kraft den 17. marts 1993. Baggrunden for reglerne er, at der efter indførelsen af Det Indre Marked fra 1. januar 1993 var behov for at styrke kontrollen med varer fra tredielande. Forordningen pålægger toldmyndighederne i forbindelse med den kontrol, de i øvrigt udfører, at kontrollere produkter fra tredielande i henhold til produktsikkerhedsdirektivet. Toldmyndighederne skal samarbejde med produktsikkerhedsmyndighederne for at sikre, at produktsikkerhedsreglerne overholdes. De nærmere regler for samarbejdet mellem told- og produktsikkerhedsmyndigheder skal fastlægges i samarbejdsaftaler mellem de involverede myndigheder.

5. Lovforslagets formål og indhold

Lovforslagets intention er – i overensstemmelse med produktsikkerhedsdirektivet – at forhindre, at farlige produkter og tjenesteydelser bringes i omsætning, eller hvis dette allerede er sket, at iværksætte passende foranstaltninger med det formål at forebygge skade på person eller ejendom.

Lovforslaget pålægger producenter og distributører kun at bringe sikre produkter i omsætning og giver de myndigheder, der skal føre kontrol med produkters sikkerhed, en mulighed for at gribe ind over for farlige produkter og tjenesteydelser.

Loven giver kontrolmyndigheden mulighed for at iværksætte forskellige foranstaltninger for at beskytte mod person- eller ejendomsskader. Der kan derimod ikke med hjemmel i loven fastsættes krav til produkter og tjenesteydelser, der ikke er begrundet i sikkerhedsmæssige aspekter fx kvalitetskrav og lignende.

Loven skal ikke erstatte speciallovgivningen om produktsikkerhed på de områder, der er særskilt reguleret, men skal supplere den gældende lovgivning og udfylde de områder, der i dag ikke er reguleret.

I det følgende omtales forslagens hovedpunkter:

5.1. Det foreslås, at såvel *person-* som *tingsskade* omfattes af lovforslaget. Tingsskade kan navnlig komme på tale i forbindelse med bygnings-, vand-,

og brandskader. Ikke blot kendte skader er omfattet, men også udviklingsskader, dvs. skader der skyldes egenskaber ved produkter, der på grund af utilstrækkeligt teknisk og videnskabelig viden ikke var kendt på det tidspunkt, produktet blev markedsført, jf. nærmere under bemærkningerne til § 6, stk. 1, nedenfor.

De skader, som produktsikkerhedsloven har til formål at forebygge, er navnlig pludseligt opståede alvorlige person- og tingsskade, ligesom der er mulighed for at foretage indgreb, når det viser sig, at varer og tjenesteydelser forårsager person eller ejendoms-skader.

5.2. Som nævnt under afsnit 2 kræver produktsikkerhedsdirektivet et højt sikkerhedsniveau, og *sikkerhedskravet* skal vurderes på baggrund af følgende kriterier: specifikke nationale bestemmelser, ikke-bindende nationale standarder, der bygger på CEN-standarder, eller tekniske specifikationer på EU-plan – andre standarder hvor produktet bringes i omsætning – den tekniske udvikling med hensyn til den sikkerhed forbrugerne med rimelighed kan forvente – eller god forretningsskik. Sikkerhedskravene giver sig også udtryk i at der skal gives meningsfulde og let forståelige vejledninger og om brug og om rici-si.

Med baggrund heri indeholder lovforslaget derfor en tilsvarende rangorden. Om forståelsen heraf henvises til bemærkningerne til § 7.

5.3. Det foreslås, at loven skal omfatte såvel *produkter*, der bringes i omsætning som *tjenesteydelser*, der har *tilknytning til et produkt*, og uanset om der for produktet eller tjenesteydelsen betales vederlag, eller det er gratis. Om forståelsen af begreberne *produkt*, *tjenesteydelser* og *bringes i omsætning* henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 1, samt § 3.

Lovforslaget omfatter beskyttelse mod farlige produkter, som forbrugeren kommer i forbindelse med, fordi produkterne fysisk håndteres af forbrugere.

Forslaget er dog ikke begrænset hertil, men det foreslås tillige at omfatte tilfælde, hvor et produkt mere indirekte anvendes af en forbruger. Der kan her henvises til omtalen i Betænkning nr. 1256, s. 69, om en maskine, der blander sølv til tandfyldninger med en forkert og farlig materialsammensætning. Også inden for speciallovgivningen kendes en tilsvarende »publikumsbeskyttelse«, der rækker ud over beskyttelsen af de personer, der direkte arbejder med produkterne. Lovforslaget omfatter også *uforarbejdede produkter* der hidrører fra jordbrug, fiskeri og jagt. Der er således mulighed for at iværksætte foranstaltninger over for distribution af farlige naturproduk-

ter, eksempelvis indsamlede bær, der viser sig at være giftige, eller frugter, der indeholder sprøjtegifte, uanset disse ikke har undergået en forarbejdning.

Det foreslås i overensstemmelse med de synspunkter, der er givet udtryk for i Betænkning nr. 1256, s.74, at rene tjenesteydelser som rådgivning mv. som helhed undtages fra lovens område. Der vil her ofte være tale om enkeltstående faresituationer, hvor muligheden for at gribe ind derfor ikke er tilstede, og den præventive karakter, der ligger til grund for lovforslaget, ikke eksisterer. En lang række tjenesteydelser består imidlertid dels af en arbejdspræstation, dels af brug af reservedele. For at undgå afgrænsningsproblemer foreslås det, at loven omfatter alle tjenesteydelser, der retter sig mod et produkt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, stk. 1.

5.4. I overensstemmelse med direktivet foreslås det, at loven som udgangspunkt finder anvendelse på produkter, der udbydes i Danmark, eller som en dansk producent udbyder i et EU-land. Produkter, der er fremstillet med henblik på *eksport til tredielande* er som udgangspunkt ikke omfattet. Der åbnes dog mulighed for, at udstrække loven til også at gælde for produkter, der eksporteres til tredielande. Om baggrunden herfor henvises til Betænkning nr. 1256, s. 82, samt bemærkningerne til § 2, stk. 2.

5.5. Der er ikke i lovforslaget fundet grundlag for at begrænse *kredsen af beskyttede personer*. Hovedformålet med loven er at beskytte enhver fysisk person mod farer fra produkter og tjenesteydelser, uanset om vedkommende er forbruger, erhvervsdrivende, arbejdstager eller andet, og uanset om den erhvervsdrivende der udbyder produktet eller tjenesteydelsen kender eller burde kende faren ved produktet. På dette punkt afviger forslaget fra direktivet, der alene omfatter forbrugerprodukter.

Produkter, der udelukkende medgår til *produktion i en erhvervsvirksomhed* er dog ikke på samme måde egnet til at være omfattet af en generel lov om produktsikkerhed, og det foreslås derfor, at de undtages fra lovens anvendelsesområde. Om baggrunden herfor henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 3. Undtaget fra lovens anvendelsesområde er også produkter der udveksles som led i *handel mellem private* samt *antikviteter* og andre brugte produkter, der for de kan bruges skal *repareres eller sættes i stand*, og modtageren har fået klar besked herom. På disse områder er der overensstemmelse med direktivet.

I praksis vil loven dog navnlig få betydning ved at beskytte forbrugeren eller brugeren af konkrete produkter eller tjenesteydelser, idet arbejdstagere har

gode muligheder for at undgå risikofyldte situationer i arbejdsmiljøet gennem arbejdsmiljøbeskyttelseslovgivning.

5.6. Det foreslås også, at loven – i modsætning til direktivet – skal omfatte *fast ejendom*. Det vil kunne medføre kunstige og urimelige sondringer, såfremt fast ejendom undtages fra lovens område, når andre komplicerede produkter såsom fly og skibe omfattes af produktbegrebet. Forslaget giver mulighed for at træffe foranstaltninger for at imødegå farer ved fast ejendom i tilfælde, hvor der ikke i øvrigt er hjemmel hertil. Fast ejendom er dog i betydeligt omfang dækket af bestående lovgivning, og en egentlig kontrol af fast ejendom efter produktsikkerhedsloven vil formentlig kun være hensigtsmæssigt og påkrævet, når der foreligger en konkret og påviselig fare ved ejendommen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 3.

5.7. Pligten til at sørge for, at produkter er sikre, påhviler primært *producenter* og *distributører*. Om forståelsen af begreberne *producent* og *distributør* henvises til bemærkningerne til §§ 4 og 5. Producenter og distributører har pligt til at sikre sig, at de kun producerer og bringer sikre produkter på markedet, at give fornødne vejledninger og træffe egnede foranstaltninger for at undgå ricisi. Eventuelt skal de sørge for, at produktet trækkes tilbage fra markedet. Det er således i første omgang de erhvervsdrivendes pligt til selv at sørge for, at produkter er sikre. Erhvervslivet har også selv en åbenlys interesse i at afværge ricisi, og erfaringen viser, at erhvervslivet gør det frivilligt. En erhvervsdrivende, der fortsat skal operere på markedet, vil ikke i længden kunne tåle den negative omtale, som produktulykker giver anledning til. Om det nærmere indhold af de erhvervsdrivendes pligter henvises til bemærkningerne til §§ 8 og 9.

5.8. En produktsikkerhedslov kræver imidlertid også effektive *sanktions-* og *indgrebsmuligheder*, når de erhvervsdrivende ikke selv er i stand til eller vil opfylde lovens formål.

Direktivet kræver, at kontrolmyndighederne får mulighed for på et hvilket som helst tidspunkt at foretage egnede produktundersøgelser og udtage prøver af et produkt. Myndighederne har således indgrebsmuligheder såvel forud for, som efter et produkt er bragt i omsætning. Dette er vigtigt, da produkters farlighed ofte først opdages efter de er bragt ud i omsætning, i visse tilfælde også selv om de oprindeligt blev markedsført som sikre produkter. Lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed

mulighed for, at kontrolmyndigheden kan *udtage prøver, foranstalte undersøgelser, samt give påbud og forbud* hvad enten produktet er bragt i omsætning eller ej.

5.9. Når kontrolmyndigheden skal vurdere, hvilke indgreb, der kan pålægges, må der foretages en afvejning mellem på den ene side den *nytteværdi*, der er knyttet til produktet eller tjenesteydelsen, og på den anden side produktet eller tjenesteydelsens *skadeevne*. Helt grundlæggende gælder, at kontrolmyndigheden må vælge det tiltag, som med den mindste ressourceindsats når målet, nemlig at forebygge skade. Dette medfører således, at sikkerhedskravene ikke må blive mere vidtgående end formålet tilsiger. Som udgangspunkt skal der en ringere faregrad til for, at myndighederne kan udstede forskrifter med sikkerhedsbestemmelser om advarsler mv., hvorimod forbud mod at bringe et produkt i omsætning eller udføre en tjenesteydelse kun kan nedlægges, hvis der til produktet eller tjenesteydelsen er knyttet en ikke ubetydelig fare for skade, og andre sikkerhedsbestemmelser må anses for utilstrækkelige. Skadeevnen bør som udgangspunkt vurderes på baggrund af, hvad der kan anses for at være en normal og rimelig benyttelse af et produkt af den pågældende art. Ikke blot sædvanlig brug bør indgå i vurderingen, men der vil efter omstændighederne også kunne lægges vægt på forudseeligt misbrug eller forkert brug af produktet, navnlig hvis målgruppen for produktet er en særlig sårbar gruppe, som fx. børn.

5.10. Selv om overtrædelse af produktsikkerhedsloven i mange tilfælde kan betyde, at der opstår et *civilretligt krav* på fx. tilbagebetaling af købesummen, eller der er grundlag for et erstatningskrav, griber lovforslaget ikke ind i de civile retlige sanktionsmuligheder. Der vil således ikke efter lovforslaget være mulighed for at pålægge en erhvervsdrivende at betale købesummen tilbage i tilfælde, hvor produktet tilbagekaldes, eller betale erstatning i tilfælde af, at et produkt forvolder skade på person eller ejendom. Afgørelsen af, om der er grundlag for hæveadgang, ugyldighedsindsigelse eller erstatningsansvar, må træffes efter formuerettens almindelige regler, herunder om ansvar for farlige egenskaber efter reglerne i produktansvarsloven eller om mangelsbeføjelser efter købeloven. Spørgsmålet om *tilbagekøb* og *reklamations- og forældelsesregler* er indgående behandlet i Betænkning nr. 1256, s. 115-122. Et flertal i udvalget fandt, at en regulering på dette område, der griber dybt ind i aftalefriheden på formuerettens område, faldt uden for udvalgets kommissorium og bør ske i en samlet civilretlig sammenhæng. I øv-

F. t. l. om produktsikkerhed

rigt henvises til bemærkningerne nedenfor til § 12, stk. 1. I den forbindelse anses det for væsentligt, at spørgsmålet om relationen mellem tilbagekøb og købelovens reklamations- og forældelsesregler snarest tages op til nærmere overvejelse med henblik på eventuel yderligere regulering inden for de civilretlige regler.

5.11. Det foreslås, at sikkerhedsforanstaltninger kan rettes imod *enhver erhvervsdrivende*. Indgreb bør dog så vidt muligt rettes mod så tidligt et led i omsætningskæden som muligt, typisk producenten eller importøren af produktet. Det vil samtidigt være naturligt, at den økonomiske byrde, der kan være forbundet hermed, søges placeret hos den, der er årsag til, at produktet frembyder en fare. Der kan dog opstå tilfælde, hvor påbud ikke kan rettes mod en producent, typisk fordi han er gået konkurs, er bosiddende i udlandet, eller på anden måde ikke kan kontaktes. Der kan tilsvarende være tilfælde, hvor faren ved et produkt først opstår som følge af en fejl begået af et senere omsættingsled. Det foreslås derfor, at ethvert led er ansvarlig for opfyldelsen af de pågældende sikkerhedsbestemmelser. Det er også muligt at pålægge indehaveren af et produkt at medvirke til, at produktet repareres eller tages tilbage. De sikkerhedsforanstaltninger, der kan træffes efter forslaget, vil efter omstændighederne kunne være overordentlige indgribende for den erhvervsdrivende. Af hensyn til retssikkerheden foreslås det derfor, at et forbud eller påbud skal følges op med et sagsanlæg fra kontrolmyndighedens side, såfremt den erhvervsdrivende gør indsigelser mod myndighedens afgørelse. På dette punkt afviger forslaget således fra Betænkning nr. 1256. I øvrigt henvises til § 23, stk. 2 og 3, samt bemærkningerne hertil.

5.12. Den foreslåede lov har karakter af en *residuallovgivning*, idet den skal supplere den gældende speciallovgivning om produktsikkerhed og således skal gælde på områder, hvor der ikke ved anden lovgivning er fastsat bestemmelser for at forebygge skade på person eller ejendom. Den myndighed der i dag er ansvarlig for produktsikkerhedslovgivning på specialområder skal fortsætte hermed efter produktsikkerhedslovens ikrafttræden. Det vil derfor være nødvendigt, at der udpeges en myndighed, der kan forestå administrationen af loven på de områder, der i dag ikke er dækket af lovgivning, og forestå koordinationen af produktsikkerhedsarbejdet både på nationalt plan og i forhold til Den Europæiske Union. Det foreslås, at det offentlige tilsyn med produkters og tjenesteydelsers sikkerhed, som ikke er undergivet andre myndigheder eller anden lovgivning, skal

påhvile *Forbrugerstyrelsen*. Herved opnås, at administrationen af loven kan ske enkelt, effektivt og med en så entydig ansvarsfordeling som muligt. Forbrugerstyrelsen får endvidere til opgave at sørge for, at myndighederne samarbejder om fortolkning og håndhævelse af produktsikkerhedsloven, og at forestå notifikation af og forhandling med Europa-Kommissionen.

Når Forbrugerstyrelsen foreslås som den centrale kontrolmyndighed, hænger dette sammen med, at Forbrugerstyrelsen i dag som sekretariat for Forbrugerombudsmanden, beskæftiger sig med produktsikkerhed og forestår kontrollen med legetøjs sikkerhed samt kontrol med levnedsmiddelefterligninger i henhold til legetøjsdirektivet og imitationsdirektivet. Det foreslås endvidere, at §§ 12a og 12b i markedsføringsloven, om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre kan forveksles med levnedsmidler, overføres til produktsikkerhedsloven. Om baggrunden herfor henvises til bemærkningerne til §§ 15 og 16, samt synspunkterne i Betænkning nr. 1236, »Ny markedsføringslov«, s. 17.

5.13. Endelig indeholder lovforslaget strafbestemmelser mv.

Betænkning nr. 1256 »Produktsikkerhed« har været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer:

Administrations- og Personaledepartementet, Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsministeriet, Arbejdstilsynet, Assurandør-Societetet, Boligministeriet, Brancheforeningen Kontor og Data, Brancheforeningen SPT, Bryggeriforeningen, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fotohandlerforening, Danmarks Legetøjshandler Forening, Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Sportshandler Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Dataforening, Dansk Familielandbrug, Dansk Gas og Materiel Prøvning, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, Dansk Textilunion, Danske Andelselskaber, De danske Landboforeninger, De Samvirkende Købmandsforeninger, Den Danske Dommerforening, Det Kooperative Fællesforbund, Elektricitetsrådet, Elektronikindustrien, Energiministeriet, Entreprenørforeningen, FEHA, Finansministeriet, Fiskeriministeriet, Fotobranchens Leverandørforening, v/adv. Ole Rathje, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Rådgivende In-

geniører, Forsknings- og Teknologiministeriet, Forsvarsministeriet, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Handelskammeret, HK, Håndværksrådet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, KonkurrenceSekretariatet, Landbrugsministeriet, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Levnedsmiddelstyrelsen, Liberale Erhvervs Råd, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Ministeriet for Kommunikation og Turisme, Møbelhandlernes Centralforening i Danmark, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Optikerforeningen, Praktiserende Arkitekters Råd, RATEKSA, Rigsadvokaten, Statens Husholdningsråd, Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, Søsportens Brancheorganisation, Teknologisk Institut, Tele Danmark A/S, Telestyrelsen, Textil- og Beklædningsindustrien, Trafikministeriet, Undervisningsministeriet, Vin- og Tobakshandlernes Landsforening og Vin- og Spiritusorganisationen i Danmark.

6. Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Indførelse af en generel produktsikkerhedslov og etablering af et egentligt tilsyn med farlige produkter må påregnes at indebære et forøget offentligt resourceforbrug af såvel personale som driftsmidler.

Forbrugerstyrelsen, der i følge lovforslaget er tilsynsmyndighed for det område, der ikke er dækket af anden lovgivning, skønnes at ville få tillagt administrative opgaver, der vil kræve i størrelsesorden 6-8 årsværk på årsbasis, heraf et årsværk i bevillingslønramme 37.

På finanslovsforslaget for 1994 har styrelsen fået tilført 1,2 mio. kr. lønsum i 1994 – stigende til 2,4 mio. kr. fra 1995 og fremefter – til aflønning af administrativt personale.

Kontrollen med produkters sikkerhed tænkes baseret på bl.a. kontrol i kampagneform, konkrete klager, opfølgning af oplysninger om ulykker og kontrol i forbindelse med produkter indført fra tredjelande.

Fælles for de elementer, der indgår i markedskontrollen er, at der vil være behov for afprøvnings ekspertise for at undersøge produkternes sikkerhed. På de områder, hvor styrelsen ikke selv råder over den fornødne ekspertise eller ikke har ressourcer til at foretage de nødvendige afprøvnings, må der benyttes ekstern bistand.

På baggrund af de erfaringer, der er indhøstet med markedskontrollen på legetøjsområdet, vurderes kontrollen efter lovforslaget at beløbe sig til ca. 5,0 mio. kr. årligt til dækning af omkostninger ved pro-

duktafprøvning, udførelse af konkrete kampagner samt opfølgning generelt overfor producenter, importører, detaillied og forbrugere. Udgifterne til markedskontrollen vil blive afholdt ved omprioritering inden for Industriministeriets ramme.

Det bemærkes, at direktivet skal være implementeret i dansk ret senest den 29. juni 1994.

Da loven ikke blot finder anvendelse inden for Industriministeriets ressort vil den også få indvirkning på andre myndigheder end Forbrugerstyrelsen. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser for andre ministerier skønnes, i lighed med Betænkning nr. 1256, ikke udover éngangsomkostninger i forbindelse med indarbejdelsen af lovgivningen at medføre nævneværdige forøgede varige omkostninger. Det skal ses i lyset af, at disse myndigheder allerede i dag har allokeret ressourcer til dette formål, og at koordinationsopgaven varetages af Forbrugerstyrelsen.

Loven vil kun medføre et meget begrænset resourcebehov i retssystemet, der skønnes at kunne afholdes inden for Justitsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Som omtalt i Betænkning nr. 1256, vil kravet om kun at producere og distribuere sikre produkter naturligt få økonomiske konsekvenser for producenter og distributører. Da et højt sikkerhedsniveau er et konkurrenceparameter på markedet, anvender industrien dog allerede i dag ressourcer til at kvalitetssikre produkter. Samtidig er de sikkerhedskrav, lovforslaget indeholder, for en stor dels vedkommende allerede indarbejdet i virksomhedernes produktion. Det drejer sig bl.a. om harmoniserede europæiske standarder og tekniske specifikationer. Det må derfor antages, at de økonomiske konsekvenser på dette område vil blive overskuelige for de enkelte virksomheder.

Den generelle offentlige kontrol med produkters sikkerhed må i et vist begrænset omfang forventes at medføre et øget resourceforbrug i erhvervslivet, idet virksomhederne i forbindelse med den offentlige kontrol skal bistå kontrolmyndigheden med oplysninger, fremlæggelse af prøveresultater og levering af prøveeksemplarer. Det er vanskeligt at skønne over, hvor store merudgifter virksomhederne vil blive påført i den anledning, men da det som overvejende hovedregel vil bestå i manuel fremfindning af papirer, måleresultater og lignende, samt indsendelse af disse oplysninger til kontrolmyndigheden, vil den økonomiske byrde for den enkelte virksomhed være tålelig.

Udstedes et påbud om tilbagetækning af et farligt produkt vil det kunne medføre betydelige økonomiske byrder for såvel producenten som de efterfølgen-

de led i omsætningskæden. Det vil derfor være relevant at søge at nedbringe denne risiko ved forsikring. Assurandør-Societetet har til produktsikkerhedsudvalget oplyst, at det i princippet vil være muligt at forsikringsdække sådanne omkostninger, men at man må forvente, at præmien vil blive relativt høj og typisk med en høj selvrisiko. Man anslår, at præmien for en tilbagekaldelsesforsikring vil andrage mellem 50–60 pct. og 250 pct. af virksomhedens produktansvarforsikring, der ligger mellem 12.000 kr., og 20 mio. kr. De største præmier udgør dækning for skader ved farmaceutiske produkter. Da præmien for produktansvarforsikringen fastlægges individuelt ud fra – virksomhedens omsætning, – hvortil produktet leveres (eksempelvis til hjemmemarkedet, Europa eller U.S.A. og Canada), – produktets art og – selvrisikoens størrelse kan man ikke nærmere angive prisniveauet. Societetet forventer, at man i forbindelse med lovens ikrafttræden vil kunne tilbyde denne type forsikringer.

Da lovforslaget implementerer et EF-direktiv er Danmark forpligtet til at indføre disse regler og dermed pålægge erhvervslivet de forøgede omkostninger. Samtidig må man dog holde sig for øje, at tilsvarende regler og dermed byrder vil blive pålagt samtlige aktører på Det Indre Marked.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde. Loven gælder for produkter, der bringes i omsætning. Produkter, der parallelimporteres og bringes i omsætning i Danmark er således også omfattet af loven. Med hensyn til en afgrænsning af produktbegrebet henvises til bemærkningerne til § 3 nedenfor.

Ved at anvende begrebet »bringes i omsætning« fastslås det, at sikkerhedsbestemmelserne kun kan rettes mod erhvervsdrivende, dvs. fysiske eller juridiske personer, der handler erhvervs-mæssigt. Også offentlige virksomheder vil blive betragtet som erhvervsdrivende, i det omfang de udøver en virksomhed, der kan sidestilles med privat erhvervs-virksomhed.

Lovforslaget fastsætter ikke, hvad der skal forstås ved erhvervsdrivende. Men udtrykket må forstås i den vide betydning, hvori det anvendes i anden nyere lovgivning. Det kan således ikke kræves, at den pågældende udelukkende er beskæftiget som erhvervsdrivende.

Produktsikkerhedsdirektivet anvender betegnelsen »markedsførte« produkter, og produktsikker-

hedsdirektivet benytter sandsynligvis dette begreb i en anden betydning end markedsføringsloven. Der er i direktivet tale om den fysiske handling, der finder sted, når et produkt bringes i omsætning. Et produkt er således ikke »markedsført«, før det forlader producentvirksomhedens eller unionsimportørens lager, og bringes til den person eller virksomhed, der distribuerer produktet inden for Unionen. I markedsføringsloven er definitionen af »markedsføring« bredere. Den omfatter enhver handling, der foretages i erhvervsøjemed. Da begrebet »markedsføring« imidlertid ved en umiddelbar fortolkning naturligt må forstås i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i den generelle markedsføringslov, er det derfor fundet mest hensigtsmæssigt i loven at anvende begrebet »bragt i omsætning«, for at opnå samme fortolkning som i direktivet. Sondringen imellem om et produkt er bragt i omsætning eller ej får navnlig betydning i forhold til indgrebs- og sanktionsmulighederne. Det følger således af § 27, at en erhvervsdrivende der endnu ikke har bragt et farligt produkt på markedet kan ikke vil kunne straffes, hvorimod der ikke er noget til hinder for, at kontrolmyndigheden griber ind og forhindrer, at disse produkter kommer ud på markedet.

I 2. pkt. fastslås det udtrykkeligt, at lovforslaget også omfatter tjenesteydelser, såfremt de har tilknytning til et produkt. Direktivet om produktsikkerhed omfatter ikke tjenesteydelser, men er på den anden side ikke til hinder for, at forslaget fastsætter bestemmelser herom.

For tjenesteydelser gælder, at de ikke har noget præcist juridisk indhold i dansk ret, og at de er af meget forskellig karakter, som håndværksydelser, transport, rådgivning, reparation og vedligeholdelse, leasing eller soft-wareydelser. En lang række tjenesteydelser består dels af en arbejdspræstation, dels af brug af reservedele. Reparatører udskifter således ofte dele med nye dele, som de typisk selv leverer i forbindelse med reparationen.

Viser det sig, at en reservedel volder risiko for fare, vil der i medfør af direktivet kunne foretages indgreb. Såfremt de anvendte dele derimod ikke er farlige, men reparatøren har begået fejl i forbindelse med udførelsen af arbejdet, vil direktivets regler om fx. tilbagekaldelse ikke finde anvendelse. Det kan imidlertid i praksis ofte være uoverskueligt og problematisk at afgøre, hvor fejlen ligger. I nogle tilfælde kan reparationsindgrebet - med eller uden brug af reservedele - således medføre, at det reparerede produkt i sig selv bliver farligt. I andre tilfælde opstår faren ved produktet på grund af reparatørens forsømmelige undladelse af at reparere det. Det foreslås derfor, i overensstemmelse med Betænkning nr. 1256, at lo-

vens anvendelsesområde udstrækkes til også at omfatte tjenesteydelser, der har tilknytning til et produkt.

I de tilfælde hvor den erhvervsdrivendes ydelse alene består i en arbejdspræstation, som fx rådgivning af andre i tilknytning til liberalt erhverv og lignende, falder sådanne tjenesteydelser som helhed uden for lovens anvendelsesområde. Rene tjenesteydelser vil ofte give sig udslag i enkeltstående faresituationer, hvor den teoretiske mulighed for at gribe ind derfor ikke er tilstede, og det generelle hensyn af præventiv karakter, som ligger til grund for lovforslaget, derfor heller ikke er tilstede. Hertil kommer, at rene tjenesteydelser ofte vil være omfattet af et erstatningsansvar for fejl og forsømmelser, således at civile retlige regler er tilstrækkelige.

Som eksempel på tjenesteydelser med tilknytning til et produkt, der er omfattet af lovforslaget kan henvises til reparationsarbejde, hvor ydelsen består dels af en arbejdspræstation, dels af forbrug af reservedele. Viser det sig, at en reservedel, som er anvendt af reparatøren, eller at reparatøren har begået en fejl i forbindelse med udførelsen af arbejdet, der har bevirket, at den reparerede genstand er blevet farlig, vil hans ydelse i det hele falde inden for lovforslaget.

Det vil dog kun i undtagelsestilfælde være hensigtsmæssigt at foretage en egentlig kontrol med tjenesteydelser, idet faren ofte først opdages, når skaden er sket, og da der typisk vil være tale om enkeltstående fejl, hvor foranstaltninger i forhold til andre ikke kommer på tale.

Til stk. 2

I stk. 2 fastslås det udtrykkeligt, at lovforslaget gælder, uanset om produktet eller ydelsen tilbydes mod vederlag eller vederlagsfrit. Der kan således ikke stilles krav om, at der tilsigtes opnået økonomisk gevinst ved virksomheden.

Til stk. 3

Bestemmelsens stk. 3, undtager varer og tjenesteydelser, der udveksles mellem private. Der findes således ikke at være behov for at inddrage helt private forretninger under lovforslagets anvendelsesområde. Der er ingen mening i at pålægge fx. en privat person at tilbagekalde et farligt produkt og udbede det. Forholdet kan derimod efter omstændighederne være omfattet af straffelovens regler, ligesom det vil være muligt at pålægge producenten af et farligt produkt at tilbagekalde det, selv om det i sidste omgang er overdraget mellem to private. Samtidig undtages i lighed med direktivet produkter og tjenesteydelser,

der udelukkende indgår i produktionen i en erhvervsvirksomhed. Specialindretninger inden for industrien, som arbejdsmaskiner af speciel slags og andre lignende produkter, som udgør en særskilt risiko for fare, vil således falde udenfor.

Anvendes produktet derimod såvel i produktionen som af forbrugere, er det dækket af loven - i modsætning til direktivet, der også undtager disse produkter.

Når lovforslaget omfatter disse forhold, skyldes det bl.a., at det ofte er tilfældigt, om et produkt anvendes af en person i hans egenskab af forbruger eller erhvervsdrivende, idet mange produkter kan anvendes både af forbrugere og erhvervsdrivende. Hvis eksempelvis kontorinventar udgør en fare på grund af en defekt, eller en automobil er behæftet med sikkerhedsmæssige fejl ved bremserne og skal tilbagekaldes, ville det forekomme stødende, om et tilbagekaldelsespåbud ikke ramte samtlige biler af den pågældende type, uanset om bilerne er solgt til privatpersoner eller de anvendes som led i et erhverv. Produkter som anvendes i erhvervslivet er derfor omfattet af lovforslaget, i det omfang de også anvendes i privatlivet. Uden for lovforslaget falder alene varer og tjenesteydelser, som udelukkende anvendes erhvervsmæssigt med henblik på produktionen. Et værktøj, en husholdningsartikel eller et sportsredskab med farlige egenskaber vil således kunne tilbagekaldes såvel fra forbrugers private bopæl, som fra værksteder, kontorer, institutioner osv., uanset hvor det befinder sig.

Fsv. angår arbejdstagere findes der inden for arbejdsmiljølovgivningen vidtgående specialreguleringer, der er baseret på unionslovgivning, og som indeholder sikkerhedskrav til bl.a. maskiner, redskaber og andet, som anvendes i produktionen. Reglerne indebærer bl.a. mulighed for at stille krav om forhåndsprøvning af produkter og udfærdigelse af forskellige anvendelsesforskrifter i forbindelse med farlige situationer. Bestemmelserne medfører yderligere, at der findes kontrolmyndigheder, der overvåger sikkerheden. Bestemmelserne herom vil derfor i vidt omfang træde i stedet for reglerne efter nærværende lovforslag, jf. herved bemærkningerne til § 1, stk. 5.

Til stk. 4

Bestemmelsen svarer med en præcisering til direktivets art. 2, litra a, der undtager antikviteter og brugte løsørengstande, der forud for deres brug skal repareres eller sættes i stand, hvis leverandøren klart har underrettet modtageren skriftligt herom.

Lovforslaget omfatter således ikke brugte genstande, som både udbyder og erhverver er opmærksom-

me på skal repareres eller forarbejdes, før de kan benyttes på hensigtsmæssig måde. Det kan derfor være de oplysninger, der gives i forbindelse med salget af varen, der bliver afgørende for, om loven kan anvendes eller ej. For at undgå senere bevisproblemer angående lovens anvendelsesområde kræves det, at oplysningerne skal gives skriftligt.

Undtaget er alene brugte løsøregenstande, som skal repareres, men derimod ikke reparation af fast ejendom, uanset om det drejer sig om nye eller gamle ejendomme, forudsat at forholdet ikke er reguleret ved speciallovgivning.

Lovforslaget definerer ikke antikviteter, men det er hensigten at afgrænse antikviteter i overensstemmelse med anden lovgivning, herunder toldnomenklaturen som varer, der er over 100 år gamle.

Når brugte løsøregenstande, der skal repareres undtages fra lovforslagets anvendelsesområde skyldes dette, at sådanne produkter ofte udbydes i defekt stand, enten med det formål at køberen skal udtage brugelige komponenter, eller selv skal reparere defekten. Ved antikviteter, vil en defekt ved produktet ofte være at foretrække fremfor en reparation, der fratager produktet dets oprindelige originalitet. I disse tilfælde vil det i højere grad være nødvendigt at tage hensyn til parternes individuelle aftaler i forbindelse med købet, som efter en samlet vurdering i det konkrete tilfælde kan forekomme anerkendelsesværdig og rimelig, selv om der til produktet er knyttet en fare. På den anden side må det kræves, at forhandleren giver køberen en klar, præcis og skriftlig oplysning om den reparation, der er nødvendig, for at forholdet kan falde uden for loven. Det er således ikke tilstrækkeligt, at det blot oplyses, at genstanden er defekt.

Til stk. 5

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 1, stk. 2. Herefter finder lovforslaget anvendelse, medmindre der foreligger unionsforskrifter med specifikke bestemmelser om sikkerheden ved de pågældende produkter. Det betyder, at såvel det generelle produktsikkerhedsdirektiv som lovforslaget viger for specialdirektiver om produktsikkerhed og særlovgivning og bestemmelser, der er fastsat til gennemførelse heraf, i det omfang disse regulerer det pågældende område fuldstændigt. Såfremt de kun regulerer visse forhold, vil disse være omfattet af særlovgivningen, hvorimod de øvrige sikkerhedsaspekter vil falde inden for lovforslaget. Som et eksempel kan nævnes støj forårsaget af legetøj. Hverken legetøjsdirektivet eller Industriministeriets bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre

fremtræden kan forveksles med levnedsmidler, omhandler dette aspekt, og det vil derfor falde inden for produktsikkerhedsdirektivet og lovforslaget.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen indeholder regler om lovens geografiske anvendelsesområde. Direktivets geografiske anvendelsesområde er »medlemsstaterne«, jf. art. 8, stk. 1. Derimod indeholder direktivet ikke bestemmelser om, at et forbud mod at markedsføre farlige produkter også omfatter eksport af produkter til tredielande.

I overensstemmelse hermed finder lovforslaget anvendelse på ethvert produkt eller tjenesteydelse, der udbydes i Danmark, eller som en dansk producent udbyder i et EU-land. Lovforslaget behandler således udenlandske og indenlandske varer og tjenesteydelser ens, og nogen diskriminering sker ikke.

Til stk. 2

Selv om loven som udgangspunkt ikke finder anvendelse på produkter, der udelukkende er bestemt til eksport til tredielande, kan industriministeren dog i medfør af stk. 2 fastsætte regler, der forhindrer eksport af et produkt, hvis det skønnes at ville udgøre en fare i tredielande. Bestemmelsen er kun relevant i relation til produkter, som udelukkende er bestemt til eksport til tredielande, idet produkter, som også vil blive markedsført inden for EU, i henhold til stk. 1, automatisk er omfattet af loven. Bestemmelsen kan fx. tænkes anvendt på produkter, som i første omgang i medfør af lovens kap. 4 er forbudt markedsført i EU, og som derefter besluttet omdirigeret til et tredieland. Når forslaget som udgangspunkt ikke finder anvendelse på produkter, der udelukkende er bestemt til eksport til tredielande, skyldes det, at de handelspolitiske konsekvenser heraf kan blive vidtgående, og at lokale forhold, herunder klimatiske forhold, kan spille ind på vurderingen af et produkts farlighed. Fx., kan bildæk med for ringe vejgreb udgøre en sikkerhedsrisiko i Danmark, men ikke i et land med tropisk klima.

Ligeledes kan lovens anvendelsesområde udstrækkes i kraft af en international aftale. EØS-aftalen er en sådan international aftale, idet produktsikkerhedsdirektivet er indført i denne. Loven omfatter således i kraft af denne bestemmelse produkter, som udelukkende er bestemt for eksempelvis det norske marked.

Til § 3

Bestemmelsen indeholder en definition af begrebet produkt, men er videre end den tilsvarende bestemmelse i direktivets art. 2, litra a. Ifølge direktivet defineres et produkt som »ethvert produkt, som er bestemt til forbrugerne, eller som kan forventes anvendt af forbrugerne, og som mod betaling eller gratis leveres som led i handelsvirksomhed, hvad enten det er nyt, brugt eller istandsat«.

Direktivet omfatter såvel genus- som species ydelser og tillige produkter, der indgår som accessorer til tjenesteydelser. Begrebet dækker ikke alene produkter, der erhverves af forbrugere, men tillige produkter, der anvendes af forbrugere. Som eksempel herpå kan nævnes kørende forlystelser i forlystelsesparker, der ejes af teltholderne, men benyttes af betalende gæster.

Direktivet finder således som udgangspunkt anvendelse på ethvert nyt, brugt eller ændret produkt, som ikke udelukkende er beregnet til brug eller forbrug i en erhvervsvirksomhed eller af en person som led i sit erhverv.

Produktionsanlæg, investeringsgoder og andre produkter, der alene anvendes som led i erhvervs-mæssig produktion er således undtaget.

Ifølge lovforslaget omfatter begrebet »produkt« enhver løsøregenstand, hvad enten den er forarbejdet eller er et naturprodukt, fast ejendom og bestanddele og tilbehør hertil.

Lovforslaget omfatter ikke kun færdigvarer; men delprodukter, der indføres i en anden genstand, er således også et produkt i lovforslagets forstand. Dette kan betyde, at en producent af et delprodukt kan blive pålagt at trække det færdige produkt tilbage fra markedet i medfør af § 12, stk. 1, nr. 3, hvis det færdige produkt udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare, der skyldes en defekt ved delproduktet. Sædvanligvis vil det dog af praktiske grunde oftest være producenten af det færdige produkt, der vil blive pålagt at trække produktet tilbage fra markedet. Er en bil eksempelvis farlig på grund af defekte bremseklodser, vil et påbud om tilbagetrækning mest naturlig blive rettet mod bilforhandleren fremfor producenten af bremseklodserne.

Det foreslåede produktbegreb omfatter også elektricitet, vand, gas, varme og lignende.

Som anført under § 1 omfatter lovforslaget også visse tjenesteydelser. Om baggrunden herfor henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. Afgrænsningen i forhold til tjenesteydelser vil i nogle tilfælde forekomme vilkårlig i den konkrete sag. Enhver afgrænsning på dette område vil imidlertid uundgåeligt føre til grænsetilfælde.

Lovforslaget fastslår udtrykkeligt, at fast ejendom er omfattet af produktbegrebet. Direktivet tager ikke udtrykkeligt stilling til dette spørgsmål. Produktansvarsdirektivet og produktansvarsloven omfatter derimod ikke fast ejendom, men dog genstande, som indgår som en bestanddel i en fast ejendom. Lovforslagets anvendelsesområde er således videre end produktansvarslovens. Produktansvarsloven og produktsikkerhedsloven opfylder imidlertid hvert sit formål. Produktansvarsloven har til formål at skabe mulighed for at gennemtvinge et civilretligt erstatningsøgsmål for en skade forvoldt af et farligt produkt, hvorimod produktsikkerhedsloven skal forhindre, at farlige produkter markedsføres og skabe mulighed for hurtigt og effektivt at fjerne farlige produkter fra markedet, og hermed opnå den størst mulige beskyttelse af forbrugernes sikkerhed og sundhed. At fast ejendom inddrages under lovforslaget indebærer, at der kan gribes ind for at forhindre yderligere skader, hvis fx. en bebyggelse af 100 ens huse er farlige, fordi de bærende konstruktioner på grund af en beregningsfejl ikke er stærke nok. Her er faren ikke knyttet til en enkelt del af ejendommen, ligesom der vil være behov for at kunne foretage foranstaltninger for at afværge faren ved de resterende huse.

Lovforslaget omfatter også bestanddele og tilbehør til fast ejendom, og det vil i mange tilfælde være muligt at udskille de enkelte byggematerialer, som har medgået til opførelsen af den faste ejendom og rette et eventuelt indgreb mod det konkrete produkt, som udgør en sikkerhedsrisiko. Dette gælder, uanset om det pågældende produkt som fx. et farligt badeværelsesgulv efter tinglysningslovens §§ 37 og 38 er omfattet af den faste ejendom. Når lovforslaget imidlertid ikke kun omfatter bestanddele og tilbehør til fast ejendom, men også medtager den faste ejendom som helhed under anvendelsesområdet skyldes det, at også andre komplicerede produkter såsom fly og skibe omfattes af produktbegrebet, og det ville derfor ikke være logisk at undtage fast ejendom.

Som det fremgår af § 1, stk. 1, omfatter lovforslaget tillige tjenesteydelser, uden at der er medtaget en definition af begrebet. Dette skyldes, at »tjenesteydelser« som ovenfor anført ikke har et præcist juridisk indhold i dansk ret, men snarere afgrænses negativt i forhold til fast ejendom, løsøregenstande og fordringer. Udtrykket »tjenesteydelser« skal i nærværende lovforslag forstås i overensstemmelse med den betydning, hvori det anvendes på det forbrugertilgængelige område.

*Til § 4**Til stk. 1*

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 2, litra d, og beskriver den kreds af personer, som i sidste instans har det endelige ansvar for, at der kun markedsføres sikre produkter. Da producenten som oftest er den, der i sidste instans er hovedansvarlig for risikoens opståen, vil vedkommende som hovedregel også komme til at bære den økonomiske byrde herfor.

Producenten er først og fremmest den, der fysisk fremstiller et produkt eller et delprodukt. Omfattet er derfor enhver, som har deltaget i fremstillingsprocessen, uanset om der er tale om et industrielt eller et håndværksmæssigt fremstillet produkt. Som producent anses endvidere den, der bringer en råvare eller et naturprodukt i omsætning, idet det i disse tilfælde er vanskeligt at tale om fremstilling, når produktet er naturskabt. Endvidere omfattes den der, selv om vedkommende ikke har fremstillet produktet, dog ved at anbringe sit navn, mærke eller andet kendetegn på et produkt, udgiver sig for at være dets fabrikant. Enhver som sætter et produkt i stand bliver også betragtet som producent. Dette vil navnlig få betydning i relation til tjenesteydelser, hvor reparatøren eller mekanikeren, der sætter en bil i stand, således er omfattet af lovforslagets producentbegreb, jf. § 1, stk. 2. Bestemmelsen svarer til producentbegrebet efter produktansvarslovens § 4, stk. 1.

Det kan formentlig i visse situationer give anledning til tvivl, hvem der kan anses for at være producent i relation til et istandsat produkt. Her er det afgørende, hvornår faren ved produktet er opstået. Hvis der således er tale om en risiko ved et produkt, der er opstået i forbindelse med fremstillingen, må fabrikanten betragtes som »producent« i relation til denne risiko. Er der derimod tale om en risiko, der først opstår i forbindelse med istandsættelsen, og fabrikanten derfor ikke har haft nogen indflydelse på faren, må reparatøren eller istandsætteren betragtes som producent.

Til stk. 2

Begrebet producent skal imidlertid ikke forstås snævert som den, der alene tager del i fremstillingsprocessen, men omfatter også den, der repræsenterer en fabrikant, der ikke er etableret i EU, eller den, som importerer produktet til Unionen. Lovforslaget indeholder ingen definition af »repræsentant«, men begrebet må forstås i overensstemmelse med sædvanlig sprogbrug.

Hvis fabrikanten er bosiddende i et andet EU-land, vil den, der importerer produktet til Danmark, blive betragtet som distributør, jf. nærmere herom under § 5.

Til stk. 3

Ifølge stk. 3 anses ethvert senere led i omsætningskæden også som producenter, hvis de på nogen måde påvirker produktets sikkerhedsmæssige egenskaber. Det betyder fx., at en grossist, der opbevarer et produkt på en sådan måde, at det skaber en sikkerhedsrisiko ved produktet, vil blive betragtet som producent, selv om han ikke har deltaget i den egentlige fremstillingsproces.

Producentbegrebet i loven er således meget vidt, og baggrunden for det vide begreb er at sikre, at der kan føres en tilstrækkelig kontrol for at undgå produkter, der indebærer sikkerheds- eller sundhedsmæssige risici og i sidste instans, som anført ovenfor, at pålægge det endelige ansvar og den økonomiske byrde, der er forbundet hermed hos den, der er ansvarlig for risikoens opståen.

*Til § 5**Til stk. 1*

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 2, litra e, som definerer distributør som enhver erhvervsdrivende i afsætningskæden, hvis virksomhed ikke påvirker produktets sikkerhedsmæssige egenskaber.

Den pågældende skal således være et led i afsætningskæden. En vognmand, der alene transporterer et produkt, kan således ikke betegnes som distributør. Vedkommende skal også være »erhvervsdrivende«, således som dette udtryk må forstås i den vide betydning, hvori det anvendes i anden nyere lovgivning. Om begrebet »bragt i omsætning« og »erhvervsdrivende« henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1. Udenfor falder således den, der importerer et produkt fra et EU-land til et andet, såfremt den pågældende import er sket uden henblik på salg eller anden form for omsætning. Som eksempel kan nævnes en erhvervsdrivende, der importerer en maskine eller et redskab alene til brug i vedkommendes egen erhvervsvirksomhed.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at en formidler af fast ejendom også anses for distributør.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen, der gennemfører direktivets art. 2, litra b, indeholder en beskrivelse af begrebet »sikkert produkt«. Som udgangspunkt er et produkt kun sikkert, hvis det ikke indebærer sikkerheds- eller sundhedsfare. Såvel direktivet som lovforslagets formål er at skabe en tilstand af sikkerhed ved at forbyde farlige produkter.

Produktsikkerhedsdirektivets forbud mod at bringe farlige produkter i omsætning, er et forbud mod at udbyde produkter, som »under almindelige eller rimelige forudseelige anvendelsesbetingelser« frembyder risici, der ikke kan anses for acceptable, jf. art. 2, litra b. I art. 4, stk. 2, in fine, tales om den »sikkerhed«, som forbrugeren med rimelighed kan forvente.

De retsgoder, der beskyttes efter lovforslaget er »person« og »ejendom«, hvorved forstås enhver fysisk person og ethvert fysisk gode, herunder dyr.

Lovforslaget afviger på dette punkt fra direktivet, der er begrænset til forbrugerprodukter. Det er lovforslagets formål at beskytte enhver fysisk person mod farer fra produkter og tjenesteydelser, uanset om vedkommende er forbruger, erhvervsdrivende, arbejdstager eller andet, og uanset om den erhvervsdrivende, der udbyder produktet eller tjenesteydelsen, kender eller burde kende faren ved produktet. Kredsen af beskyttede personer omfatter således som udgangspunkt enhver fysisk person. Fsv. angår arbejdstagere henvises dog til bemærkningerne til § 1, stk. 3.

I praksis vil lovforslaget i første omgang navnlig få betydning for produkter, som har karakter af standardvarer, som anvendes af forbrugere i hjemmet, i fritiden eller på anden måde i privatlivet. Derudover vil det også få betydning for varer, der er individuelt tilpasset, eller som i øvrigt savner karakter af standardvarer.

Ved vurderingen af, om produktet indebærer en fare, skal der tages hensyn til, om det skyldes en forkert anvendelse af produktet, eller det anvendt sammen med et andet produkt får nogle uventede egenskaber. Det kan som udgangspunkt ikke gøre et produkt usikkert, at der kan opstå skader som følge af brug i strid med de forskrifter, der følger med produktet. Producenten må dog som anført tage højde for en vis atypisk brug af produktet, som er forventelig og må derfor sørge for, at produktet fx. forsynes med passende advarselmærkning om fare ved forudseeligt misbrug eller fejlbrug.

I praksis betyder lovforslaget, at kun produkter, som på grund af deres egenskaber og brugervejled-

ning ikke indebærer sikkerheds- eller sundhedsfare, vil være tilladt.

Ifølge direktivets art. 2, litra b, indgår følgende forhold ved bedømmelsen af, om et produkt må anses for sikkert,

1. produktets egenskaber, herunder sammensætning, emballering samt monterings- og vedligeholdelsesanvisninger,
2. produktets virkning på andre produkter, såfremt det anvendes eller med rimelighed kan forudses anvendt i tilknytning til andre produkter,
3. produktets præsentationsmåde, mærkning, eventuelle anvisninger vedrørende dets anvendelse og bortskaffelse samt alle andre angivelser eller oplysninger fra producenten,
4. produktets sædvanlige anvendelsestid,
5. de persongrupper for hvem produktets anvendelse især kan indebære fare, herunder navnlig børn.

I adskillige tilfælde vil faren ved et produkt være af en sådan karakter, at det uden videre er klart, at faren kunne og burde have været imødegået af producenten og derfor indebærer en uacceptabel risiko.

En vurdering af, om et bestemt produkt indebærer en risiko for skade er imidlertid i mange tilfælde ikke særlig åbenbar, fordi risikovurderingen undergår forandringer i takt med skiftende tider, og fordi man ved vurderingen må afveje risikoen ved brug af produktet over for produktets nytteværdi med henblik på at fastlægge det acceptable risikoniveau.

Lovforslaget omfatter også de såkaldte udviklingskader, dvs. skader, der skyldes egenskaber ved produktet, der på grund af utilstrækkelig teknisk og videnskabelig viden ikke var kendt på det tidspunkt, produktet blev markedsført. Som eksempel herpå kan nævnes et lægemiddel, der efterfølgende viser sig at give fosterskader i form af misdannelser. Det vil således være muligt at gribe ind over for sådanne farlige produkter, så snart kontrolmyndigheden bliver bekendt med produktets farlige egenskaber. Produktansvarsloven undtager derimod sådanne skader fra lovens anvendelsesområde. Dette kan forekomme rimeligt, i forhold til ansvarsreglerne, hvorimod det ikke er rimeligt at udelukke muligheden af at gribe ind over for sådanne farlige produkter.

Derimod er det ikke hensigten at inddrage langsigtede sundhedsskader ved visse produkter eksempelvis tobak, alkohol og visse lægemidler under lovens anvendelsesområde. Disse produkter vil i øvrigt ofte være omfattet af særlige regler om advarselmærkning mv., som derfor vil få indflydelse på vurderingen af sikkerheden.

Det må også indgå i vurderingen, hvilken kategori af mennesker, som skal anvende produktet. Fx. må et stykke legetøj være konstrueret således, at det ikke

volder nogen skade, når det kommer i hænderne på små børn, medens en erfaren hobbymekaniker kan anvende potentielt farlige produkter, blot de er forsynet med nødvendig beskyttelsesanordning, og der oplyses om risikoen.

At et produkt er farligt behøver ikke at betyde, at det er defekt, således som det er tilfældet, hvis det er behæftet med en konstruktionsfejl.

De skader, som lovforslaget har til formål at forebygge, er navnlig alvorlige person- og tingsskader. Lovforslaget indeholder ikke nogen indskrænkninger med hensyn til arten af personskader. Formålet er således at modvirke såvel risiko for ulykkestilfælde som for sundheds- og sygdomsskader af forskellig slags.

Risikoen for skade beror således på et samspil mellem bruger, produkt og anvendelse. Produktet skal være indrettet under hensyn til den brug som brugerne med rimelighed kan forvente at udsætte det for, fordi de ikke kender de anvendelsesrisici, der er forbundet hermed.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 2, litra b, sidste led, der medfører, at muligheden for at skabe større sikkerhed eller for at skaffe andre, mere sikre produkter ikke er tilstrækkelig årsag til at betragte et produkt som farligt. En Lada er ikke farlig, blot fordi en Volvo er sikrere. Først når man generelt kan forvente, at den pågældende sikkerhedsforanstaltning er almindeligt forekommende ved den type produkter, kan det forhold, at en sådan foranstaltning mangler, anses som en sikkerhedsrisiko ved produktet.

Sikkerheden skal således vurderes ud fra produktet som det fremtræder, og ikke som det kunne fremtræde, hvis der eksempelvis var brugt flere ressourcer i forbindelse med frembringelsen eller foretaget en mere omhyggelig forarbejdning.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at hvad der er anført om produkters sikkerhed, på tilsvarende måde skal gælde for tjenesteydelser, der er omfattet af loven, jf. § 1, stk. 1.

Til § 7

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, der opstiller en rangorden over henholdsvis specifikke unionsbestemmelser, specifikke nationale forskrifter, internationale standarder, nationale standarder,

det aktuelle tekniske niveau og god forretningsskik, der skal inddrages i vurderingen af, om produktets sikkerhed er acceptabel.

Efter stk. 1 er der således en formodning for, at et produkt eller en tjenesteydelse er sikkert, hvis det er konstrueret, fremstillet eller udført i overensstemmelse med de sundheds- og sikkerhedskrav, der er fastsat i lovgivningen. Det betyder, at et dansk produkt, der er fremstillet i overensstemmelse med danske sundheds- og sikkerhedsforskrifter, må anses for sikkert. Bestemmelsen er udslag af det grundlæggende princip om, at enhver myndighedsadministration som udgangspunkt sker i medfør af nationale regler. Det betyder også, at sådanne produkter frit kan forhandles inden for Unionen. Princippet om, at danske myndigheder kan fastsætte bestemte sundheds- og sikkerhedsforskrifter for de produkter og tjenesteydelser, der forhandles her i landet, gælder dog kun, såfremt de nationale regler er i overensstemmelse med EØF-traktaten, særlig art. 30 og 36. Traktatens art. 30 skal ifølge EF-Domstolens praksis fortolkes således, at nationale regler ikke kan lægge hindringer i vejen for, at varer, som er lovligt fremstillet og bragt i omsætning i en medlemsstat, indføres til andre medlemsstater, medmindre sådanne regler er uomgængelige nødvendige af hensyn til især beskyttelsen af den offentlige sundhed, god handelsskik, effektiv skattekontrol og forbrugerbeskyttelse. Traktatens art. 36 tillader endvidere afvigelser fra forbudet i art. 30 mod nationale importrestriktioner, hvis reglerne, der medfører sådanne restriktioner er nødvendige af hensyn til en række forhold, herunder bl.a. den offentlige sikkerhed.

EØF-traktatens art. 30 er imidlertid ikke til hinder for, at danske myndigheder opstiller anvendelsesforskrifter, der supplerer kravene til produktets sikkerhed. Det vil således være mindre indgribende, at stille supplerende krav i form af anvendelsesforskrifter fremfor helt at forbyde produktet. Dette vil navnlig få betydning, hvor der er tale om et enkelt produkt, fx. kan man forestille sig, at en maskine overholder fremstillingslandets forskrifter med hensyn til støj. De danske myndigheder vil i disse situationer kunne foreskrive, at høreværn skal benyttes for at undgå støjgener fra maskinen. På tilsvarende måde kan det være nødvendigt, at forsyne produktet med en anden anvisning om brug eller ved mærkning at angive, at den pågældende produkttype ikke må benyttes til det antal personer, som den oprindelig var beregnet, fx. en elevator.

Til stk. 2

I de tilfælde, hvor der ikke i lovgivningen er fastsat sundheds- og sikkerhedskrav, må der ved bedømmelsen af et produkts eller en tjenesteydelses sikkerhed ske en vurdering i forhold til anerkendte standarder eller god forretningsskik.

Lovforslaget opstiller her en bestemt orden for vurderingen, der svarer til direktivets art. 4, stk. 2. Bestemmelsen opstiller et hierarki, og vurderingen af et produkts sikkerhed skal derfor altid foretages efter de højst muligt placerede retningslinier.

Hvis der findes en dansk standard, der er baseret på en europæisk standard, (fx. CEN-standarder), eller andre tekniske specifikationer på unionsplan danner disse udgangspunkt for sikkerhedsvurderingen. Hvis sådanne ikke findes, anvendes en ren dansk standard.

I mangel af såvel udenlandske som rent danske standarder eller tekniske forskrifter, skal sikkerhedsvurderingen ske i forhold til det aktuelle tekniske stade og den sikkerhed, man som bruger af produktet med rimelighed kan forvente eller, hvad der er god forretningsskik inden for det pågældende område. Man kan således ikke vurdere et produkt som sikkert, hvis det savner en sikkerhedsmæssig egenskab, der er sædvanligt forekommende ved produkter af denne art. Eksempelvis må man som bruger kunne gå ud fra, at et strygejern i dag er forsynet med en sikring, der forhindrer overophedning i tilfælde af, at man glemmer at slukke apparatet. Lovforslaget opstiller her en retlig standard i retning af generalklausulen i markedsføringslovens § 1, der ikke kan gives et præcist indhold. Fortolkningen af, hvad disse begreber dækker, vil forandres i takt med udviklingen på markedet, tekniske fremskridt samt variere inden for forskellige sektorer eller brancher.

Hvad der er god forretningsskik inden for et område afhænger af en række forhold, herunder det aktuelle tekniske og teknologiske stade, som den pågældende produkttype befinder sig på, og den sikkerhed som forbrugeren med rette kan forvente til produktet eller tjenesteydelsen.

Som det er anført ovenfor under bemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 2, er det dog ikke tilstrækkeligt til at anse et produkt for farligt, blot fordi det er muligt at skabe større sikkerhed eller skaffe andre mere sikre produkter.

Selv om produkter eller tjenesteydelser, der er fremstillet i overensstemmelse med sådanne standarder eller god forretningsskik i praksis må antages at være sikre og dermed opfylde et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes sundhed og sikkerhed udelukker det dog ikke, at der kan foreligge et farligt pro-

dukt, jf. nærmere nedenfor lovforslagets § 13, stk. 3 og bemærkningerne hertil. Heraf fremgår, at sådanne forskrifter som omhandlet i § 7, stk. 1 og 2, er vejledende og ofte udslagsgivende, men ikke bindende for bedømmelsen af produktets sikkerhed.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at de sikkerhedskrav, der er omtalt i stk. 1 og 2 kun finder anvendelse, hvis der ikke inden for EU er fastsat specifikke sikkerhedsforskrifter. I sådanne tilfælde vil disse i stedet for finde anvendelse ved bedømmelsen.

Lovforslagets sikkerhedskrav har således karakter af et supplement til EF-rettens øvrige regler om sikkerhedskrav. Kun i det omfang, der ikke herved er fastsat bestemte sikkerhedskrav for at forebygge skade på person eller gods, kan lovens forskrifter anvendes.

Findes der inden for EF-retten bestemte sikkerhedskrav til produkter og tjenesteydelser, finder disse anvendelse, uanset hvorledes de nærmere er udformet.

Bestemmelsen henviser til den del af EF-retten, der indeholder sikkerhedskrav til særlige produkter, men ikke i øvrigt regulerer produktets sikkerhed, fx. ikke indeholder beføjelser til at gribe ind og tilbagekalde produkter, der ikke overholder forskrifterne. I modsætning hertil står produkter, der udtømmende er reguleret og særligt de, hvor reguleringen er sket efter den nye metode. Det må forventes, at fællesskabsretlige regler, der alene fastsætter sikkerhedsforskrifter, men ikke i øvrigt regulerer alle sikkerhedsaspekter over en årrække, vil forsvinde, og at anvendelsen af denne bestemmelse vil falde i takt hermed.

*Til § 8**Til stk. 1*

Bestemmelsen fastsætter det overordnede krav, at produkter kun må bringes i omsætning, og tjenesteydelser kun må udføres, hvis de er sikre. Bestemmelsen indebærer således et forbud mod at udbyde farlige produkter og angiver hermed lovens formål, der er at forebygge skade. Om begrebet »sikkert produkt« og »sikkerhed«, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 1, jf. § 7 ovenfor. Om begreberne »bringes i omsætning« og »udføres«, henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 1.

Fra det øjeblik, der er taget kridt til at bringe et produkt ud i omsætningen eller udføre en tjenesteydelse, der kan fx. være udsendt brochure, skal sikkerhedskravet være opfyldt, ligesom der kan iværk-

sættes indgreb i medfør af lovforslaget og forbud efter retsplejelovens § 646. Om forståelsen af begreberne »produkter« og »tjenesteydelser« henvises til bemærkningerne ovenfor til lovforslagets §§ 1 og 3.

Stk. 1, pålægger producenten kun at fremstille sikre produkter og træffe de nødvendige kontrolforanstaltninger for at sikre, at produkter ikke senere udgør en sikkerheds- eller sundhedsfare.

De foranstaltninger, der kan komme på tale for at forebygge og begrænse risici for skade, er fx. forsvarlig emballage og mærkning af produktet eller produktpartiet, tilstrækkelige anvisninger på brug og lignende informationer samt advarsler mv. og forskellige former for kontrolforanstaltninger, både første gang et produkt bringes på markedet, men også som led i en vedvarende overvågning.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at producenterne har bidraget til at sikre, at sikkerhedskravet er opfyldt, når produkterne bringes på markedet første gang, men de må hele tiden sikre sig ved stikprøvekontrol mv., at produktet også lever op til dette krav. Dette hænger naturligt sammen med de økonomiske risici, producenterne ellers udsættes for i tilfælde af indgreb efter denne lov.

Til stk. 2

Hensigten med disse bestemmelser er bl.a. at aktivere erhvervslivet til selvkontrol, det vil sige til selv at vurdere, og såvidt det er muligt selv at forhindre, at der opstår risiko for skade.

Det er altså i første række erhvervslivet selv, som har ansvaret for at udforme og kontrollere egne produkter og tjenesteydelser og sætte eventuelle forebyggende tiltag igang.

Myndighederne skal kun gribe ind, hvor problemerne ikke bliver løst på tilfredsstillende måde.

Når myndighederne således kun kan supplere og understøtte denne pligt, som erhvervslivet har til kun at udbyde sikre produkter og tjenesteydelser, men derimod ikke erstatte den, hænger det sammen med, at det gennemgående er erhvervslivet, producent og importør som rent faktisk kender produktet bedst, og som har de bedste forudsætninger for at vide, hvordan det skal behandles.

En regel, som den foreslåede, der er baseret på frivillige tiltag, er af central betydning, idet den i højere grad end et konkret påbud kan motivere erhvervslivet til at engagere sig i produktsikkerhedsspørgsmål og dermed agere på et langt tidligere tidspunkt, således at skadetilfælde i større omfang kan undgås. Pligten består også efter, at produktet er bragt i omsætning, eller tjenesteydelsen er udført.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til indholdet i direktivets art. 3, stk. 2, og foreskriver en række pligter for producenter og distributører.

Bestemmelsen pålægger de erhvervsdrivende, der udbyder et produkt eller en tjenesteydelse, at give oplysning om en eventuel fare og om, hvorledes den kan undgås.

Oplysningspligten påhviler enhver næringsdrivende, uanset i hvilket led i omsætningen den pågældende virker, og uanset om der er tale om et produkt eller en tjenesteydelse. Såvel fabrikant, importør som grossist og detaillist har således pligt til at give sikkerhedsinformationer.

Distribution af fx. farlige gaver i reklameøjemed eller tilbud om vederlagsfri reparationer i reklameøjemed er således omfattet af kravet om sikkerhedsinformation. Sikkerhedsinformationen bør, som navnet antyder, indeholde oplysninger om den fare, anvendelsen af produktet kan føre med sig, i hvilken situation faren kan opstå, og hvilke skader den kan medføre. I visse tilfælde kan den være ganske kortfattet, som fx. en advarsel om brandfare. Endvidere bør oplysningerne indeholde anvisninger på, hvorledes man beskytter sig imod faren, fx. ved anvendelse af speciel beklædning mv.

Som ovenfor anført under bemærkningerne til § 6, stk. 1, må producenten tage hensyn til et vist påregneligt misbrug. Det kan dog ikke kræves, at der advares mod ethvert fejlbrug eller mulige skadelige langtidsvirkninger, idet et krav herom let ville udvande værdien af advarslen eller mærkningen.

En vigtig forudsætning for at sikkerhedsinformationen bliver effektiv og får den tilsigtede virkning at forebygge skader er, at den sker på en efter forholdet egnet måde.

Det kan således være nødvendigt at mærke varen eller en ejendom, som er under reparation. Det kan også angives i brugsanvisningen, som følger med varen eller udleveres, eller i anvisninger eller i annoncer eller på anden måde, at gøre opmærksom på faren.

Ved mærkning må den erhvervsdrivende desuden være opmærksom på, at mærkningen skal være iøjefaldende og let læselig.

Hvor der ikke er tale om mærkning af produkter, må det som udgangspunkt kræves, at sikkerhedsinformationen i det mindste findes på det salgssted, hvor varen eller tjenesteydelsen udbydes. Med salgssted tænkes ikke blot på faste udsalgssteder og permanente servicesteder, men også på mere tilfældige

pladser, hvor produkter forhandles, som fx. markeds- og gadeudsalg.

I visse tilfælde kan markedsføringen af et produkt ske gennem særlige kanaler, afhængig af hvilken kundekreds, man henvender sig til fx. ved postordre-salg. I sådanne tilfælde må sikkerhedsinformationerne rette sig herefter, og der kan fx. blive tale om at indtrykke informationer ved annoncering i visse særlige annonceringsorganer, som henvender sig til den særlige gruppe mennesker.

Det fastslås endelig i sidste pkt., at sikkerhedsinfor-mationen ikke i øvrigt fritager fra lovens øvrige krav, som fx. at trække et produkt tilbage fra marke-det eller udbedre det, hvis det viser sig, at det er nød-vendigt at foretage en udskiftning af en del for at gøre produktet sikkert. Der kan fx. være tilfældet med en bil, der gennem annoncering trækkes tilbage med henblik på at udskifte bremsesystemet.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår en generel pligt for produ-center og distributører til at træffe de nødvendige forholdsregler for at undgå, at farlige produkter bringes i omsætning.

De foranstaltninger der kan komme på tale kan fx. være mærkning af produktet eller produktpartiet, så det kan identificeres, stikprøvekontrol med mar-kedsførte produkter, behandling af klager og oplysning om fare ved produkterne.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen at angive en udtømmende opregning af de foranstaltninger, der kan komme på tale. Dette er ikke muligt i en generel produktsikkerhedslov, men vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, fsv. angår den pågældende produkttype.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 3, stk. 2, hvorefter producenten har pligt til, hvis det er nød-vendigt, at trække produktet tilbage fra markedet.

De erhvervsdrivende og navnlig producenten vil i almindelighed selv have en interesse i at få de farlige produkter fjernet fra markedet. Også ud fra et rent økonomisk synspunkt, idet de ellers kan risikere et indgreb efter denne lov eller ifalde erstatningsansvar efter reglerne om produktansvar. Det erindres i den forbindelse, at erstatningsansvar efter reglerne om produktansvar ikke forudsætter, at der kan påvises nogen skyld eller andet dadelværdigt forhold hos den erhvervsdrivende, som produktansvaret gøres gældende mod.

Der findes således stærke motiver for virksomhederne til at gå aktivt ind i det skadeforebyggende ar-

bejde. Denne frivillighed er af stor betydning. For at forhindre skader må tilbagekaldelse ofte foretages meget hurtigt, efter man er blevet klar over, at produktet er farligt.

Det vil ofte være de enkelte producenter, der har det indgående kendskab til produktet, og de kanaler, gennem hvilke de distribueres, som muliggør en hurtig og effektiv tilbagekaldelse. Ofte vil et stort antal selvstændige forhandlere hver for sig skulle foretage forskellige handlinger og skridt i forbindelse med tilbagekaldelsen.

Noget sådant fungerer dårligt uden en frivillig medvirken, og den formelle udstedelse af påbud og tilbagekaldelse af et produkt, som omtalt i §§ 11 og 12, må derfor anses som en nødløsning, der alene bør anvendes, hvor de erhvervsdrivende ikke selv foretager de nødvendige skridt til forebyggelse eller af-værgelse af fare.

Til § 10

Bestemmelsen fastslår, at kontrolmyndigheden har en almindelig tilsynspligt med hensyn til pro-dukter og tjenesteydelsers sikkerhed.

Om kontrolmyndigheden henvises til lovforslagets §§ 17-18 og bemærkningerne hertil.

Det følger således heraf, at Forbrugerstyrelsen som udgangspunkt varetager opgaven som kontrol-myndighed, medmindre der i speciallovgivningen er produktsikkerhedsregler. I disse tilfælde vil det være den myndighed, der påser overholdelsen af special-lovgivningen, som også har kontrollen efter denne lov.

I 2. punkt fastslås det, at ethvert led i omsætnin-gen skal medvirke til kontrollen, i det omfang det er nødvendigt. Der kan foretages indgreb over for en-hver fysisk og juridisk person, der handler erhvervs-mæssigt. Også offentlige myndigheders virksomhed er omfattet af lovforslaget, hvis virksomheden er af erhvervs-mæssig karakter. Ikke alene erhvervsdriven-de, men tillige den, der har erhvervet produktet, og som reelt er det sidste led i omsætningskæden, kan blive pålagt at medvirke til at sikre, at farlige pro-dukter fjernes. Der henvises til bemærkningerne til § 13, stk. 2.

Hvis det ikke er muligt at finde frem til producen-ten, kan der således foretages indgreb over for andre led i omsætningskæden. Der kan ligeledes forekom-me tilfælde, hvor der ikke vil være nogen erhvervs-drivende at gribe ind overfor fra myndighedernes si-de. Man kan da udstede advarsler og lignende, jf. § 14, eller et forbud, jf. § 13, stk. 1.

Selv om indgreb i princippet kan rettes mod et-hvert led i omsætningen, bør indgreb dog i første

række rettes mod det led i omsætningskæden, som primært er ansvarlig for faren ved produktet eller tjenesteydelsen, hvilket typisk vil være producenten eller importøren, medmindre det godtgøres, at faren ved produktet eller tjenesteydelsen først er opstået som følge af fejl begået af et senere omsætningsled.

I den konkrete faresituation kan der dog være behov for at rette indgreb mod flere/andre led i omsætningskæden, uanset om disse har nogen skyld i den opståede fare eller ej. I en sådan situation må hensynet til det pågældende led i omsætningskæden vige for lovens overordnede formål - at forebygge at produkter og tjenesteydelser forårsager skade på personer eller ejendom.

Som omtalt ovenfor, vil det næppe volde vanskeligheder i praksis, idet de fleste erhvervsdrivende selv har en interesse i, at produkter ikke udgør en fare.

De foranstaltninger, som kontrolmyndigheden kan iværksætte, og som de erhvervsdrivende skal medvirke til, fremgår nedenfor i §§ 11-14.

Til § 11

Bestemmelserne i §§ 11 og 12 svarer i hovedtræk til direktivets art. 6 og foreskriver myndighedernes mulighed for at iværksætte kontrolforanstaltninger inden et produkt er bragt på markedet (§ 11), og efter det er bragt på markedet (§ 12).

Bestemmelserne giver kontrolmyndigheden en vifte af indgrebsbeføjelser spændende fra påbud om brugsvejledning og advarselmærkning til tilbagetrækning og krav om destruktion. I valget af indgrebstyper forudsættes det, at myndigheden vælger det for den erhvervsdrivende mindst indgribende tiltag, der kan opfylde lovens formål.

Fra det øjeblik, der er taget skridt til at bringe et produkt ud i omsætningen (der er fx. udsendt brochure), vil der kunne iværksættes reaktioner. Lovforslaget indeholder derimod ikke hjemmel til at gribe ind allerede på produktionsstadiet, således at det bliver muligt at forbyde fremstilling af visse produkter eller tjenesteydelser, samt stille krav om forhåndsgodkendelse inden markedsføring. En regulering af den her skitserede karakter vil gribe meget dybt ind i erhvervslivets forhold og kræve en omfattende offentlig administration. Såfremt der skønnes at være behov for at kunne foretage indgreb allerede på produktionsstadiet, bør der fastsættes regler herom via speciallovgivningen.

De foranstaltninger, kontrolmyndigheden pålægger den erhvervsdrivende, kan i forbindelse med udbud af et produkt eller en tjenesteydelse være forskellige former for sikkerhedsinformation og advar-

selsmærkning mv., således som det er beskrevet ovenfor i lovforslagets § 9, stk. 2. Bestemmelsen er derfor tænkt som et supplement hertil i de tilfælde, hvor den erhvervsdrivende ikke selv tager skridt til at fjerne faren ved produktet.

Som omtalt ovenfor under § 9 omfatter bestemmelsen ikke blot advarseloplysninger om produktets indhold og benævnelse. Om et produkt forvolder skade vil desuden ofte afhænge af, hvorledes produktet bruges, vedligeholdelse og opbevares.

Oplysningerne kan gives på selve produktet eller produktmateriellet eller på anden måde, afhængig af produkttype og karakter.

Bestemmelsen i nr. 2 giver mulighed for at forebygge skade ved at stille krav og vilkår for udbud. Der vil fx. kunne stilles krav om, at visse produkter kun må udbydes med særlig sikkerhedsemballage, eller at produkter af en vis type kun må sælges til personer over en vis alder. På tilsvarende måde kan det foreskrives, at produktet ikke må forhandles ved selvbetjening eller automatsalg, hvor det ikke er praktisk muligt at sikre sig, at produktet kun købes af personer over den angivne aldersgrænse.

Bestemmelsen gør det også muligt at stille krav til produktets opbevaring, fx. krav om opbevaring under eller over en vis temperatur, krav til produktets indhold, egenskaber og benyttelse for at undgå skader, fx. krav om høreværn, afskærmning, isolering mv.

Efter nr. 3 kan kontrolmyndigheden udstede et midlertidigt omsætningsforbud, hvis den skønner, at der er behov for at foretage kontrolforanstaltninger i anledning af risiko for skade.

Det er ingen betingelse, at oplysninger eller krav efter nr. 1 og 2 må anses for utilstrækkelige.

Ofte vil det jo netop først efter en kontrolundersøgelse kunne fastslås, om det vil være tilstrækkeligt effektivt at kræve forholdsregler som sikkerhedsinformation, advarselmærkning, eller fastsætte vilkår for markedsføringen, eller produktet skal forbydes.

Efter nr. 4 kan der nedlægges et endeligt forbud mod at udbyde et produkt eller en tjenesteydelse.

Til § 12

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger kontrolmyndighedens indgrebsmuligheder, efter at et produkt er bragt i omsætning eller en tjenesteydelse er udført.

Det er meget vigtigt, at kontrolmyndigheden, kan træffe forskellige foranstaltninger for at afværge fare ved produkter, også efter de er bragt i omsætning, da farligheden ofte først opdages på dette tidspunkt, i

visse tilfælde også selv om produkterne oprindeligt blev markedsført som sikre.

Det foreslås, at de beføjelser, der tillægges kontrolmyndigheden, er de samme, uanset om produktet er bragt i omsætning eller ej. Myndigheden kan således udtage prøver, foranstalte undersøgelser (jf. § 22) og give påbud. I medfør af § 12, stk. 1, nr. 1, kan det bestemmes, at den, der har udbudt produktet, skal give oplysninger om faren, og hvordan den undgås. Der henvises herom til det, der tidligere er anført under bemærkningerne til §§ 9 og 11 om sikkerhedsinformation mv.

Efter nr. 2 og 3 kan det pålægges en erhvervsdrivende at fjerne faren. Dette kan fx. ske ved at reparere produktet eller ombytte det med et tilsvarende produkt af lignende art, der ikke frembyder den nævnte fare. Ombytning af et produkt vil fx. kunne komme på tale, hvis det ikke er muligt at fjerne faren ved produktet ved reparation. Der kan også tænkes tilfælde, hvor en ombytning er lettere og mindre omkostningskrævende for den erhvervsdrivende.

Efter § 12, stk. 1, nr. 4 kan det pålægges, at et farligt produkt skal destrueres på forsvarlig måde.

Det er ingen betingelse, at et produkt er nået frem til den endelige erhverver. Bestemmelserne vil kunne anvendes, uanset hvor i omsætningen produktet befinder sig, men må navnlig forventes at få praktisk betydning i de tilfælde, hvor produktet er nået frem til den endelige bruger eller forbruger.

Bestemmelserne i nr. 3 og 4 indeholder beføjelserne til at foreskrive egentlig tilbagekaldelse af farlige produkter fra markedet. Egentlig tilbagekaldelse af farlige produkter kendes inden for anden lovgivning fx. legetøjsbekendtgørelsen og stærkstrømsloven.

Der åbnes mulighed for at pålægge en erhvervsdrivende at trække det farlige produkt tilbage, reparere det eller at destruere det med henblik på at forebygge person- eller tingsskade.

Tilbagekaldelse af produkter er reserveret til de mere alvorlige tilfælde, fx. hvor der foreligger en urimelig fare for personskade. Også for produkter, hvor der alene er tale om fare for skade på ejendom, kan der i visse tilfælde være behov for at foreskrive tilbagekaldelse.

Bestemmelse om tilbagekaldelse gælder alene for produkter, ikke for tjenesteydelser, idet dette ville savne mening, når tjenesteydelsen er udført. Om udtrykket »produkt« henvises til bemærkningerne til § 3.

Reglerne i § 12 kan kombineres med reglerne i § 11. Det vil fx. være muligt på én gang at forbyde erhvervsdrivende fortsat at udbyde et produkt og pålægge vedkommende at trække produktet tilbage fra

markedet og destruere det, i medfør af § 11, nr. 4 og § 12, stk. 1, nr. 3 og 4.

Kontrolmyndigheden må, hvor der er en alvorlig fare ved produkter, der allerede er bragt på markedet, vurdere, hvorvidt det vil være tilstrækkeligt at foreskrive, at der skal oplyses om faren, eventuelt ved individuel meddelelse til de enkelte købere af produktet, hvis deres identitet kan tilvejebringes, eller om der skal skrives til en tilbagekaldelse. Helt grundlæggende må kontrolmyndigheden vælge det tiltag, som med den mindste ressourceindsats når målet, nemlig at forebygge skade. Udsendelse af informationsmateriale vil ofte være det mindst ressourcekrævende. Hvor faren skyldes manglede instruktion om produktet, vil udsendelse af advarselsinformationer ofte være det mest nærliggende.

I almindelighed vil det, uanset hvilken fremgangsmåde der anvendes, i praksis ikke være mulig fuldstændigt at eliminere faren. De foranstaltninger, som skal foretages, må imidlertid forebygge skadestilfælde i rimeligt omfang. Hvor en tilbagekaldelse kan medføre meget store omkostninger, mens udsendelse af advarselsinformation kan give et rimeligt resultat med mere moderate omkostninger, bør det sidste alternativ vælges.

Reglerne om gennemførelsen af tilbagekaldelsen er søgt udformet således, at tilbagekaldelsen bliver så enkel og smidig som mulig. Dette indebærer bl.a., at der ikke kan stilles krav om, at den, som vil udnytte et pålæg om tilbagekaldelse, skal kunne fremvise kvittering for købet af varen eller lignende.

Besiddelsen af varen skal anses for at udgøre tilstrækkelig legimation, således at den erhvervsdrivende for at kunne undslå sig fra at tage varen tilbage må godtgøre, at det pågældende eksemplar ikke er udbudt af vedkommende.

Gennemførelsen af tilbagekaldelsen af produkter er således løsrevet fra de individuelle omstændigheder, hvorunder varen er erhvervet, og spørgsmålet om, hvorvidt køberen i medfør af reglerne i købeloven er berettiget til at gøre mangelansvar gældende, den pris, som køberen har betalt, spørgsmålet om der er reklameret over for sælgeren etc., vil således være helt uden betydning for tilbagekaldelsen.

Fsv. angår spørgsmålet om genstande, der er solgt som brugte, vil et påbud om tilbagekaldelse kunne meddeles både den person, der oprindeligt har solgt produktet som nyt, og den, der erhvervsmæssigt har bragt det brugte produkt i omsætning. Pålæg vedrørende varer, som i brugt stand er solgt af privatpersoner, kan alene meddeles de erhvervsdrivende, som har bragt varerne i omsætning som nye.

Tilbagekaldelsen må ikke tilrettelægges således, at den medfører væsentlige ulemper for indehaveren af

de farlige produkter. Der kan dog kræves visse arbejdsindsatser af disse, fx. således at det farlige produkt, hvor det er praktisk, må transporteres af forbrugeren til den erhvervsdrivende, jf. nedenfor under § 13, stk. 2, om medvirken til at gennemføre et påbud om reparation eller tilbagekaldelse.

Det skal understreges, at bestemmelsen naturligvis ikke giver mulighed for at pålægge en sælger at foretage reparation, udskiftning eller vedligeholdelse, der er en normal følge af brugen af produktet eller hører med til en forsvarlig og rimelig brug af produktet. En fare for personskader, der er en følge af, at sådanne foranstaltninger ikke foretages, kan ikke lastes produktet, men skyldes uforsvarlig brug af produktet.

Om forholdet til købeloven bemærkes i øvrigt, at et produkt i almindelighed anses for mangelfuldt i køberetlig forstand, hvis der til produktet er knyttet en urimelig fare for personskade, således at køberen vil kunne gøre mangelsbeføjelser gældende. Dette forudsætter imidlertid, at køberen skal reklamere inden en vis frist; vedkommende er således som oftest afskåret fra at gøre mangelsbeføjelser gældende, hvis der er gået mere end ét år fra overgivelsen af det købte, jf. købelovens § 54 og § 83. Hvor der er sket rettidigt reklamation, vil køberen imidlertid ofte udover at acceptere et tilbud om afhjælpning i medfør af lovforslagets § 12 kunne påberåbe sig sine rettigheder i henhold til købeloven mv. Såfremt en erhvervsdrivende, der er meddelt pålæg i henhold til § 12, ikke følger dette pålæg op med tilbud om at afhjælpe de produkter, således som det er foreskrevet i pålægget, vil denne kunne straffes i henhold til lovforslagets § 27.

Til stk. 2

Bestemmelsen pålægger ethvert efterfølgende led i omsætningen fra det tidspunkt, hvor faren er opstået, at medvirke til at afbøde faren ved produktet. Således vil man ikke kunne pålægge en producent at medvirke, såfremt produktet var sikkert, da det forlod produktionsstedet, og først senere er blevet farligt på grund af en u hensigtsmæssig opbevaring.

Bestemmelsen kan eksempelvis tænkes anvendt til at pålægge en erhvervsdrivende at informere kontrolmyndigheden om, hvorvidt varen fortsat udbydes, efter at der er udstedt salgsforbud, eller at medvirke til indsamlingen af et tilbagekaldt produkt.

De erhvervsdrivende vil som omtalt ovenfor oftest have en sammenfaldende interesse i at få fjernet farlige produkter eller få dem repareret, ombyttet eller udstyret med advarselmærke.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen giver kontrolmyndigheden mulighed for at foretage indgreb over for en ubestemt kreds af erhvervsdrivende.

Der opstilles ingen særlige betingelser for, hvornår bestemmelsen kan anvendes. Det er overladt til kontrolmyndighedens skøn, hvornår det er påkrævet. Behovet for at anvende bestemmelsen forudses særligt at opstå i tilfælde, hvor der er flere fabrikanter eller importører af et farligt produkt eller en produkttype, og hvor det er vanskeligt for kontrolmyndigheden inden for rimelig tid at skabe sig et overblik over, hvorfra produktet kommer, og hvem der omsætter dette. Også i andre tilfælde vil der imidlertid kunne være behov for et generelt indgreb. Dette gælder eksempelvis i relation til modeprodukter, hvor der på tidspunktet for sagens behandling kun findes et overskueligt antal fabrikanter eller importører, men hvor produktets popularitet kan forventes at øge antallet af virksomheder, som bringer produktet på markedet.

Til stk. 2

Formålet med bestemmelsen er, at produkter med sikkerhedsrisici enten fjernes eller ændres, således at de ikke længere udgør nogen fare, ikke blot fra distributører og detailhandlende, men også fra forbrugere, der har erhvervet produktet.

De civile retlige spørgsmål, der måtte vise sig i forbindelse med anvendelse af bestemmelsen reguleres ikke af denne bestemmelse, men må afgøres efter de almindelige civile retlige regler.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 3, og fastslår, at selv om et produkt eller en tjenesteydelse opfylder de særlige sikkerhedsforskrifter, der er opstillet på området, udelukker det ikke, at der kan foreligge et farligt produkt eller tjenesteydelse, der ikke må udbydes.

Ved at anføre, at der skal være tale om en risiko for sundheden eller sikkerheden er det hensigten, at kun en fare af en vis alvorlig karakter kan medføre et forbud efter denne bestemmelse.

Kontrolmyndigheden vil også efter bestemmelsen kunne foreskrive nærmere angivne krav til produktet eller markedsføring heraf.

Til § 14

Kun i få tilfælde vil det inden for rimelig tid være muligt at identificere samtlige købere i forbrugerledet. Bestemmelsen giver i sådanne tilfælde kontrolmyndigheden mulighed for at træffe foranstaltninger således, at de hurtigst muligt når ud til flest mulige købere af et farligt produkt.

Det er overladt til kontrolmyndigheden at træffe beslutning om, hvornår offentliggørelsen skal ske. Bestemmelsen forudsætter dog, at det ikke sker før en fare er konstateret ved produktet eller tjenesteydelsen. Dette betyder, at der ikke kan ske offentliggørelse før kontrolmyndigheden på baggrund af de nødvendige undersøgelser har konkluderet, at produktet eller tjenesteydelsen er farlig. Det kræves ikke, at der i øvrigt er foretaget indgreb mod produktet. Kontrolmyndigheden kan således i et konkret tilfælde vælge at nøjes med offentliggørelse.

Det er ligeledes kontrolmyndigheden, der vælger på hvilken måde, offentliggørelsen skal ske. Oftest vil det formentlig ske gennem pressemeddelelser fremsendt til TV-stationer og en række aviser.

Offentliggørelsen skal vedrøre faren ved produktet. Bestemmelsen giver hjemmel til offentliggørelse af alle nødvendige oplysninger til identifikation af produktet, herunder ved billedmateriale og informationer om navn og adresse på forhandlere og tidligere led. Det må også gennem offentliggørelsen sikres, at forbrugeren har mulighed for at medvirke til gennemførelse af eventuelle myndighedskrav om tilbagelevering eller tilbagetrækning af produktet efter lovens bestemmelser herom.

Til § 15

Bestemmelsen er overført fra markedsføringslovens § 12a, som ophæves ved produktsikkerhedslovens ikrafttræden. Vedrørende bestemmelsens materielle indhold henvises til bemærkningerne til bestemmelsen i markedsføringsloven.

Med hjemmel i markedsføringslovens § 12a er udstedt bekendtgørelse nr. 125 af 6. marts 1991 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler. Bekendtgørelsen forbliver ikraft efter lovens ikrafttræden, jf. § 29, stk. 3.

Til § 16

Bestemmelsen svarer stort set til markedsføringslovens § 12b. Således overflødiggøres markedsføringslovens § 12b, stk. 1 nr. 5 delvis, idet der i lovforslagets § 11, nr. 4 og § 12, stk. 1, nr. 3 allerede er hjemmel til at forbyde udbud af et produkt samt at

påbyde tilbagetrækning. Endvidere er lovforslagets bemyndigelse til at opkræve betaling i forbindelse med kontrol blevet konkretiseret, således at denne svarer til § 5 i bekendtgørelse nr. 125 af 6. marts 1991 om legetøj mv. Markedsføringslovens § 12b ophæves i lighed med § 12a ved produktsikkerhedslovens ikrafttræden.

*Til § 17**Til stk. 1*

Bestemmelsen fastslår, at der i forbindelse med administrationen af loven skal føres offentlig kontrol med produkters og tjenesteydelsers sikkerhed.

Til stk. 2

I bestemmelsens stk. 2 foreslås, at Forbrugerstyrelsen varetager denne opgave medmindre en anden myndighed, jf. § 18, allerede i kraft af anden lovgivning er ansvarlig for området.

Den eksisterende kompetencefordeling mellem ministerierne opretholdes. Dette vil være mest hensigtsmæssigt, idet disse myndigheder er i besiddelse af den specialviden, der er nødvendig for effektivt at kunne administrere reglerne på deres område. Forbrugerstyrelsens opgave bliver i denne forbindelse at virke som det sikkerhedsnet, der opfanger residualområdet. Forbrugerstyrelsen forestår i dag kontrollen med legetøjs sikkerhed samt kontrol med levnedsmiddelefterligninger i henhold til bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøj og andre produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler. Forbrugerstyrelsen råder samtidig ikraft af sit laboratorium over en vis teknisk sagkundskab.

Bibeholdelsen af den nuværende struktur nødvendiggør udpegelsen af en koordinerende myndighed, der kan bistå med at sikre en ensartet administration af lovens regler under hensyntagen til de forskelle, der udspringer af de særlige forhold, der gør sig gældende vedrørende forskellige produkter.

Forbrugerstyrelsen foreslås i stk. 2, 2. punktum, at varetage opgaven som koordinerende myndighed. Det vil være Forbrugerstyrelsens opgave at sikre overholdelsen af produktsikkerhedsloven og herunder koordinere de forskellige kontrolmyndigheder, således at der opnås en ensartet administration af denne lov. Forbrugerstyrelsen vil tillige få til opgave at varetage kontakten til Europa-Kommissionen og det øvrige generelle internationale arbejde vedrørende produktsikkerhed. Endelig vil ansvaret for notifikationssystemet vedrørende indgreb over for farlige produkter blive placeret her.

F. t. l. om produktsikkerhed

Det foreslås ligeledes, at Forbrugerstyrelsen, jf. lovforslagets § 24, 2. punktum bliver ansvarlig for underretning af Europa-Kommissionen om indgreb foretaget med hjemmel i produktsikkerhedsloven. Forbrugerstyrelsen er i dag koordinerende myndighed i forhold til legetøjsbekendtgørelsen, og ansvarlig for den danske deltagelse i EU-, det nordiske- og OECD's notifikationssystemer.

*Til § 18**Til stk. 1*

Ved denne bestemmelse opretholdes den nuværende ansvarsfordeling, hvorefter ansvaret for produktsikkerhed ikke samles hos en central myndighed, men deles mellem myndighederne efter hvilke produkter, der er tale om. Bestemmelsen fastslår denne arbejdsfordeling og åbner mulighed for, at myndigheder, der er underlagt andre ressortministerier, kan anvende lovforslagets bestemmelser. Disse myndigheder udstyres bl.a. med kompetence til at foretage indgreb over for farlige produkter, der hører under deres ressort, såfremt tilsvarende indgrebsmuligheder ikke allerede er tilvejebragt i de pågældende myndigheders lovgivning. Det betyder, at den pågældende kontrolmyndighed fx. kan udstede påbud om tilbagetrækning og afhjælpning i en konkret sag i medfør af denne lov, selv om myndigheden ikke har beføjelse hertil efter vedkommende speciallovgivning.

Alle de farligste produkter er omfattet af særlove, og beføjelserne for disse produkter bør derfor ikke være mindre vidtgående end for de relativt harmløse ting, der ikke er dækket af speciallovgivning.

Bestemmelsens 2. punktum åbner mulighed for; at loven kan indpasses i særmyndighedernes administrative hierarki, idet den bemyndiger andre ressortministre til ved bekendtgørelse at fastsætte afvigende regler om sagsbehandling i bredeste forstand, herunder alle aspekter af den administrative udøvelse af kontrollen bl.a. klagegangen. Det sikres herved, at det enkelte ministerium kan tilpasse kontrolarbejdet efter produktsikkerhedsloven til myndighedens øvrige arbejde.

Bestemmelsen berører ikke kontrolmyndighedernes mulighed for efter egen lovgivning at fastsætte materielle krav til produkterne, herunder om indretning og mærkning mv.

Til stk. 2

Formålet med bestemmelsen er at hindre en situation, hvor der er tvivl om, hvem der skal tage sig af sagen. Er der fx. tale om et specialområde, der und-

tagelsesvist ikke er lovreguleret, men som mest naturligt hører under et andet ministeriums ressort, vil Forbrugerstyrelsen ifølge § 17, stk. 2 være kontrolmyndighed.

Dette kan dog i praksis vise sig uhensigtsmæssigt, idet Forbrugerstyrelsen savner den fornødne specialviden. I sådanne tilfælde foreslås det derfor, at Forbrugerstyrelsen ved aftale kan overlade sine tilsynsbeføjelser til særmyndigheden.

*Til § 19**Til stk. 1*

Bestemmelsen knytter sig til de særlige regler om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler. Den svarer i hovedtræk til markedsføringslovens § 15, stk. 2 og 3. Bestemmelsen gør det muligt at overlade den praktiske udførelse af tilsyn, godkendelse og kontrolforanstaltninger til private virksomheder og godkendte laboratorier som fx. DEMKO, der pr. 1. januar 1994 overgår fra at være en offentlig myndighed til et privat statsejet selskab. Forbrugerstyrelsen har i dag indgået aftale med DEMKO om, at DEMKO udfører den praktiske del af stikprøvekontrollen på området. Uanset bestemmelsen påhviler det endelige ansvar dog den pågældende ressortminister eller -myndighed.

Til stk. 2

Det foreslås, at kompetencen til at meddele forbud eller påbud i henhold til lovforslagets kap. 5 overføres fra Forbrugerombudsmanden til Forbrugerstyrelsen. Dette sker for at følge forslaget systematik, hvorefter alle indgrebsbeføjelser efter denne lov er tillagt Forbrugerstyrelsen. Om baggrunden for at tillægge Forbrugerstyrelsen lovens administration henvises til bemærkningerne til § 17, stk. 1. Markedsføringslovens § 15, stk. 2 og 3 foreslås samtidig ophævet ved produktsikkerhedslovens ikrafttræden, jf. lovforslagets § 29, stk. 2.

*Til § 20**Til stk. 1*

Bestemmelsen giver kontrolmyndigheden beføjelse til i et vist omfang at tilrettelægge sit arbejde. Kontrolmyndigheden er således berettiget til at foretage et skøn over, hvorvidt en risiko ved et produkt er så betydelig og sagen af tilstrækkelig almen interesse, at myndigheden af egen drift bør optage sagen til behandling.

I de tilfælde, hvor der foreligger en anmeldelse, kan kontrolmyndigheden dog kun afvise at behandle

sagen, hvis den er grundløs, eller hvis omkostningerne ved at undersøge produktet står i klart misforhold til den fare, produktet måtte skønnes at udgøre. Man kan fx. forestille sig, at en teknisk undersøgelse af, om et produkt kan give et let elektrisk stød, løber op i flere mio. kr.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 14, stk. 2, hvorefter der altid skal ske partshøring i forbindelse med et indgreb efter direktivet. Høringen skal, så vidt det er muligt, finde sted inden indgrebet foretages, men kan ske efterfølgende i sager af hastende karakter. Bestemmelsen er en afvigelse fra forvaltningslovens regler om partshøring, hvorefter der ikke er pligt til at foretage en efterfølgende høring i forbindelse med et hasteindgreb.

Til § 21

Til stk. 1

En tilsvarende bestemmelse findes i markedsføringslovens § 17. Bestemmelsen, der svarer til direktivets art. 6, stk. 1, litra b, giver kontrolmyndigheden hjemmel til at kræve alle oplysninger meddelt, som den skønner er nødvendige for udøvelsen af dens kontrolvirksomhed.

Det er af afgørende betydning for kontrolmyndighedernes arbejde, at de sikres adgang til alle relevante oplysninger. Det foreslås derfor, at undladelse af at give de krævede oplysninger er strafbelagt, jf. lovforlaget § 27, stk. 3.

Anvendelse af tvangsforanstaltningerne forudsætter dog, at kontrolmyndigheden har konkretiseret hvilke oplysninger, man ønsker meddelt. Undladelse af at efterkomme en generel anmodning om kommentarer, kan således næppe danne grundlag for en straffesag.

Til stk. 2

Offentlig kontrol tilrettelægges i stigende omfang – bl.a. på grund af fællesskabslovgivning – og hensigts erklæringer samt for at effektivisere kontrollen og hindre dobbeltkontrol – som en kontrol af virksomhedernes egenkontrol/kvalitetscertificering. Data herfra giver væsentlige og særdeles følsomme oplysninger om alle dele af virksomhedernes forhold og er derfor af meget stor økonomisk og konkurrence-mæssig betydning for den enkelte virksomhed. Hvis disse data via kontrolmyndighederne gøres til genstand for aktindsigt, vil dette kunne rejse problemer for virksomhederne. Konsekvensen kan blive, at virksomhederne ikke stiller disse data til rådighed

for kontrolmyndighederne, hvilket vil svække og i mange tilfælde umuliggøre en effektiv offentlig kontrol af produktsikkerhedsområdet.

Det følger af § 18, stk. 1, 2. punktum, at den minister, under hvis område særlovgivningen hører, kan fastsætte bestemmelser om tavshedspligt mv., der afviger fra nærværende lov.

Offentlige myndigheder er desuden undergivet tavshedspligt, og videregivelse af fortrolige oplysninger vil kunne stafsanktioneres. Videregivelse af oplysninger kan dog i et vist omfang ske også til udenlandske myndigheder og Europa-Kommissionen, hvis der foreligger en international aftale herom.

Til § 22

Til stk. 1

Ifølge direktivets art. 6, stk. 1, litra c, skal kontrolmyndighederne have adgang til at udtage prøver af produkter eller produktserier. Bestemmelsen giver den nødvendige hjemmel hertil, ligesom der sikres myndighederne adgang til fabriktions- og lagerlokaler samt transportmidler uden retskendelse.

Udtagning af prøver og kontrolbesøg hos producenter og distributører må således indgå som en naturlig del af kontrolmyndighedernes arbejde. Det forudsættes, at dette arbejde vil foregå i samarbejde med erhvervslivet og på en sådan måde, at der uden at svække kontrollens effektivitet, tages størst muligt hensyn til de erhvervsdrivende.

Til stk. 2

Såfremt den erhvervsdrivende ikke frivilligt vil medvirke til undersøgelsen, er myndigheden forsynet med den nødvendige hjemmel til at gennemføre arbejdet uden den erhvervsdrivende medvirken og om nødvendigt med politiets bistand, jf. bestemmelsens stk. 2.

Krav om udtagelse af prøveeksemplarer bør ikke gå ud over, hvad der behøves til en omhyggelig markedskontrol. Kontrolmyndigheden bør derfor være opmærksom på, at det ikke medfører uforholdsmæssige omkostninger og klart og præcist angive, hvad det er for materiale, der efterlyses. Det vil således falde inden for bestemmelsens formål at kræve prøveeksemplarer for at foretage enkelte afprøvninger af apparater eller lignende, hvorimod egentlige forskningsprojekter falder udenfor.

Bestemmelsen finder anvendelse over for ethvert kommercielt led i omsætningen, men tænkes primært anvendt over for producenter og EU-importører. Bestemmelsen udelukker dog ikke, at kontrol-

myndighederne eksempelvis kan udtage prøveeksemplarer uden betaling hos detailedet. Det er op til kontrolmyndighederne at afgøre, hos hvilket led i omsætningen, det vil være mest hensigtsmæssigt at udføre denne del af kontrolarbejdet.

Til stk. 3

Bestemmelsens stk. 3 fastslår, at det primært er kontrolmyndighederne, der afholder udgifter til indhentelse af sagkyndige erklæringer, der skønnes nødvendige for afgørelsen af, om der skal foretages indgreb. Udgifterne kan dog overvæltet på den, der får meddelt et påbud eller forbud. Som ovenfor anført er det således primært de erhvervsdrivende, der markedsfører produkter og tjenesteydelser, der er ansvarlige for disses sikkerhed, og kun såfremt erhvervslivet ikke selv overholder deres forpligtelse til at sikre, at der ikke findes farlige produkter på markedet, bør der gribes ind med forbud og påbud.

Der foreslås derfor, at en erhvervsdrivende, der får meddelt et påbud eller forbud, kan få overvæltet udgifterne til sagkyndig bistand i forbindelse med sagens behandling.

Dette kan fx. forekomme, når det drejer sig om en undersøgelse, som det havde været rimeligt, at den erhvervsdrivende selv havde udført. Når det imidlertid ikke foreslås, at den erhvervsdrivende i alle sådanne forhold uden videre skal refundere udgifterne til indhentelse af sagkyndige erklæringer, skyldes det, at det ofte på grund af sagens hastende karakter ikke vil være muligt at indhente præcise oplysninger om omkostningerne. Disse kan andrage meget betydelige beløb, og det skønnes derfor ikke rimeligt i alle tilfælde at overvælte dem på den erhvervsdrivende.

Til § 23

Direktivets art. 14, stk. 1 foreskriver, at der skal gives en berørt part klagevejledning i forbindelse med foretagelse af et indgreb. Der stilles imidlertid intet krav om, at der åbnes mulighed for at påklage sådanne afgørelser administrativt.

Bestemmelsen i lovforslaget afskærer som hovedregel muligheden for administrativ rekurs, dog således at en minister jf. § 18 kan fastsætte regler om klageadgang, fsv. angår den del af lovens administration, der finder sted inden for den pågældendes ressort. Lovforslagets hovedregel fraviger det almindelige forvaltningsretlige princip, hvorefter afgørelser kan påklages administrativt til højere myndighed.

Adgangen til at rekrurere afgørelser til Industriministeriet er imidlertid siden 70'erne i vidt omfang af-

skaffet enten ved oprettelse af ankenævn, ved rådsorganisation med endelige afgørelser eller ved at gøre institutionernes afgørelser administrativt endelige. Dette er sket i erkendelse af, at departementer ikke bør beskæftige sig med konkret sagsbehandling, hverken som førsteinstans eller som ankeinstans. Som led i gennemførelsen af Industriministeriets analyse- og strukturprojekt den 1. januar 1988, blev der indført ankenævnsbehandling, i de tilfælde, hvor rekurs skønnedes påkrævet.

Afgørelser efter denne lov er imidlertid ikke egnet til administrativ rekurs, idet de typiske rekursmyndigheder ikke besidder den nødvendige faglige ekspertise til at vurdere et indgreb. Såfremt en erhvervsdrivende ikke kan anerkende kontrolmyndighedens afgørelse, må myndigheden uden unødigt ophold indbringe afgørelsen for domstolene. Baggrunden herfor er, at indgreb efter §§ 12 og 13 i visse tilfælde kan være meget indgribende over for den erhvervsdrivende. Under hensyn til, at der ikke er adgang til administrativ rekurs, er det derfor af retssikkerhedshensyn fundet rigtigst, at kontrolmyndighedens afgørelse efterprøves ved domstolene med den procesuelle lettelse for den erhvervsdrivende, som ligger i, at kontrolmyndigheden skal anlægge sagen. Vedrørende domstolsbehandlingen i øvrigt henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 26. Ved den foreslåede ordning opretholdes den gældende retstilstand stort set, idet kontrol med produkters sikkerhed hidtil er sket med hjemmel i markedsføringslovens § 1, der administreres af Forbrugerombudsmanden. Forbrugerombudsmandens afgørelser er jf. markedsføringslovens § 18, stk. 2 ikke underlagt administrativ rekurs, men foreløbigt forbud skal efter loven § 16, stk. 2, følges op af en justifikationssag.

Til § 24

Direktivets art. 7 giver medlemsstaterne en forpligtelse til at underrette Europa-Kommissionen om indgreb foretaget i medfør af direktivet, medmindre indgreb kun har betydning for den stat, hvori det er foretaget. Formålet hermed er at sikre, at oplysninger om et farligt produkt - ved Europa-Kommissionens foranstaltning - tilflyder alle myndigheder i EU, således at der kan foranstalles et hurtigt og effektivt indgreb over for et farligt produkt inden for hele direktivets anvendelsesområde. Samtidig sikres Europa-Kommissionen herigennem mulighed for at føre tilsyn med, at der sker en ensartet anvendelse af direktivet. Notifikation efter andre direktiver er denne lov uvedkommende og foretages af den kontrolmyndighed, der administrerer det pågældende område.

Bestemmelsen gør Forbrugerstyrelsen ansvarlig for den danske deltagelse i notifikationssystemet i henhold til produktsikkerhedsdirektivet og denne lov og pålægger de øvrige nationale kontrolmyndigheder at underrette Forbrugerstyrelsen om de indgreb, der foretages. Disse oplysninger vil desuden være af stor betydning for styrelsens arbejde som koordinerende produktsikkerhedsmyndighed, herunder til sikring af en ensartet regelanvendelse.

Til § 25

Til stk. 1 og 2

Eventuelle regler om formen for koordination af kontrolmyndighedernes indsats vil skulle forvaltes af Forbrugerstyrelsen ifølge § 17, stk. 2, 2. punktum. Det følger af stk. 2, at industriministeren kan overlade det til kontrolmyndigheden selv at fastsætte nærmere bestemmelser om lovens administration. Dette vil især være praktisk inden for specialområder, men bemyndigelsesbestemmelsen udelukker dog ikke, at det også kan ske i andre tilfælde efter industriministerens skøn.

Til stk. 3

Bestemmelsen indeholder en generel bemyndigelse til industriministeren til at gennemføre fremtidige unionsretlige regler vedrørende produktsikkerhed i dansk ret. Et eksempel på, hvilken type regler, bestemmelser tænkes anvendt i forhold til, er reglerne i lovforslaget kap. 5 om sikkerhedskrav til legetøj mv. Det må således forudses, at der i takt med udbygningen af Det Indre Marked vil blive fastsat sikkerhedskrav til særlige produktgrupper. Det vil i den forbindelse være hensigtsmæssigt, at implementeringen af disse produktspecifikke regler kan ske ved bekendtgørelser udstedt med hjemmel i den generelle produktsikkerhedslov.

Bestemmelsens 2. punktum skaber en tilsvarende bemyndigelse til andre ministre til via produktsikkerhedsloven at implementere unionsretlige regler vedrørende produkter, der henhører under den pågældende ministers ressort.

Til § 26

Til stk. 1

Forslaget afviger fra forslaget i Betænkning nr. 1256, idet byretterne som hovedregel bliver kompetente for såvel straffe- som civilsager, herunder sager om prøvelse af et nedlagt forbuds/påbuds gyldighed. Baggrunden for at foreslå byretterne som værneting skyldes hensynet til retssikkerheden og de al-

mindelige procesprincipper, herunder adgangen til at få bevisspørgsmålet prøvet ved højere instans.

Forslaget åbner dog mulighed for, at sagen kan behandles ved Sø- og Handelsretten i København, såfremt nærmere kendskab til produktsikkerhedsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse, idet Sø- og Handelsretten besidder særlig kendskab til produktsikkerhedsmæssige problemer. Det er således hensigten, at den normdannende retspraksis primært udformes ved gennemførelser af principielle produktsikkerhedssager ved Sø- og Handelsretten.

Som omtalt under bemærkningerne til § 8, er det væsentligste middel, til at sikre at loven overholdes, i første omgang de erhvervsdrivendes egen medvirken til at undgå farlige produkter og tjenesteydelser samt kontrolmyndighedens indgreb.

Egentlige retssager om overtrædelse af loven og strafsanktioner skal som udgangspunkt snarere opfattes som en trussel og noget, der først iværksættes, efter at det ikke er lykkedes ad frivillighedens vej eller ved kontrolmyndighedens tiltag at få fjernet faren ved produktet eller tjenesteydelsen.

Til stk. 2

Forbrugerstyrelsen fører i dag, som sekretariat for Forbrugerombudsmanden, dels straffesager for Sø- og Handelsretten vedrørende overtrædelse af markedsføringsloven, og dels civile sager om forbud mod markedsføring af farlige produkter.

Det kan derfor være hensigtsmæssigt, at der åbnes mulighed for, at Forbrugerstyrelsen også udfører tiltalen i de sager, som styrelsen typisk allerede har haft til behandling forud for tiltalerejsningen. Denne mulighed er derfor præciseret i lovteksten.

Der vil under sagens behandling i Folketinget blive fremsat forslag til ændring af retsplejelovens § 105, stk. 3, således at Forbrugerstyrelsen kan overlades tiltalen af sager om produktsikkerhed efter loven.

Til § 27

Til stk. 1 og 2

Ligesom det er tilfældet i andre nyere erhvervslove, er det alene fundet påkrævet at benytte straf som sanktionsmiddel i tilfælde, hvor overtrædelser kan tilregnes som forsætlig eller groft uagtsom, eller hvis der er tale om gentagne overtrædelser af forbud eller undladelser af at efterkomme kontrolmyndighedens påbud. Når der kræves fortsat efter stk. 1, skyldes det, at gerningsindholdet i § 8, stk. 1 er så upræcist, at der kun bør pålægges straf i de tilfælde, hvor det

var klart for den erhvervsdrivende, at bestemmelsen overtrædes.

Det foreslås, at straffen for overtrædelse af produktsikkerhedslovens bestemmelser er bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Der er således efter bestemmelserne ikke mulighed for at idømme hæftestraf, selv når der foreligger skærpede omstændigheder. Derimod er der efter straffeloven, navnlig kap. 25, om forbrydelser mod liv og legeme, også mulighed for at ifalde hæfte- og fængselsstraf i tilfælde af simpel uagtsomhed.

Der foreligger gentagne overtrædelser, selv om vedkommende erhvervsdrivendes overtrædelser ikke er identiske, når de dog er ensartede fx. hvis kontrolmyndigheden har udstedt påbud om, at et produkt kun må udbydes, hvis nærmere angivne krav om sikkerhedsemballage er opfyldt, og den erhvervsdrivende desuagtet anvender en anden og ringere form for sikkerhedsemballage.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter bødestraf for den, der ikke giver de oplysninger, som kontrolmyndigheden forlanger.

Simpel uagtsomhed er her tilstrækkelig til at statuere strafansvar.

Når simpel uagtsomhed i disse tilfælde er tilstrækkelig, skyldes det, at det ofte er meget væsentligt for kontrolmyndighedens mulighed for hurtigt at tage stilling til, om et produkt er farligt, at de ønskede oplysninger stilles til rådighed uden unødigt forsinkelse.

Til stk. 4

Bestemmelsen svarer til § 19, stk. 6 i markedsføringsloven og indeholder en bemyndigelse for industriministeren til at fastsætte bødestraf for overtrædelse af de sikkerhedsforskrifter, der udstedes med hjemmel i lovforslagets § 15 om sikkerhedskrav til legetøj mv.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til markedsføringslovens § 19, stk. 6.

Til § 28

Bestemmelsen fastslår et kollektivt ansvar for selskaber, staten, kommuner mv. og svarer til andre be-

stemmelser om kollektivt ansvar i nyere erhvervslove.

Til § 29

Til stk. 1

Bestemmelsen indeholder regler om lovens ikrafttræden. Direktivet skal efter art. 17 være gennemført i national lovgivning senest den 29. juni 1994. Det foreslås derfor, at loven træder i kraft den 15. juni 1994.

Til stk. 2

Samtidig med lovens ikrafttræden, ophæves de bestemmelser i markedsføringsloven, der vedrører sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler, idet de er foreslået overført som kap. 5, §§ 15 og 16, samt § 19, stk. 1 og 2, samt § 27, stk. 4, i nærværende lovforslag.

Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets bestemmelser.

Til stk. 3

Som det fremgår af lovforslagets § 15 og bemærkningerne hertil overføres industriministerens kompetence til at fastsætte regler om sikkerhedskrav til legetøj mv. fra markedsføringslovens § 12a.

I medfør af markedsføringslovens § 12a er der som omtalt til § 15 udstedt en bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøj og produkter som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler.

Det ville derfor ikke være hensigtsmæssigt, hvis bekendtgørelsen automatisk blev ophævet, således at der umiddelbart efter lovens ikrafttræden skulle udfærdiges en ny bekendtgørelse med samme indhold.

Det foreslås derfor, at bekendtgørelsen forbliver ikraft, indtil Forbrugerstyrelsen vurderer, i hvilket omfang de hidtidige bestemmelser bør opretholdes eller ændres.

Til § 30

Området, der hører til nærings- og konkurrence-lovgivningen, er overtaget af hjemmestyret for henholdsvis Grønland og Færøerne.

RÅDETS DIREKTIV 92/59/EØF

af 29. juni 1992

om produktsikkerhed i almindelighed

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR –

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

i samarbejde med Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Det er vigtigt at vedtage foranstaltninger med henblik på gradvis oprettelse af det indremarked i perioden indtil den 31. december 1992; det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital;

en række medlemsstater har vedtaget en horisontal produktionssikkerhedslovgivning, som blandt andet pålægger de erhvervsdrivende en generel pligt til kun at markedsføre sikre produkter; disse love indebærer forskellige beskyttelsesniveauer for brogerne; sådanne uligheder og manglende horisontal lovgivning i andre medlemsstater kan skabe handelshindringer og konkurrenceforvridninger i det indre marked;

det er meget vanskeligt at vedtage en fællesskabslovgivning for alle eksisterende eller fremtidige produkter; der er behov for brede, horisontale lovgivningsrammer for sådanne produkter og for at udfylde hullerne i den gældende eller kommende lovgivning, bl.a. med henblik på at sikre et højt beskyttelsesniveau

for brogernes sikkerhed og sundhed i henhold til Traktatens artikel 100 A, stk. 3;

der bør derfor på fællesskabsplan fastsættes et almindeligt sikkerhedskrav til alle markedsførte produkter, som er bestemt til forbrugerne, eller som kan anvendes af forbrugerne; visse varer, der sælges brugt, bør dog ifølge sagens natur undtages herfra;

produktionsanlæg, investeringsgoder og andre produkter, der udelukkende anvendes i erhvervsmæssigt øjemed, er ikke omfattet af dette direktiv;

bestemmelserne i dette direktiv finder anvendelse, medmindre der findes mere specifikke fællesskabsforskrifter om de berørte produkters sikkerhed;

når der findes specifikke fællesskabsforskrifter, der tager sigte på fuldstændig harmonisering, herunder navnlig forskrifter vedtaget efter den nye metode, som fastsætter forpligtelser vedrørende produktsikkerhed, skal de erhvervsdrivende ikke pålægges yderligere forpligtelser i forbindelse med markedsføringen af produkter, der er omfattet af sådanne forskrifter;

når bestemmelserne i en specifik fællesskabsforskrift kun dækker visse sikkerhedsaspekter eller risikokategorier i forbindelse med det pågældende produkt, fastsættes de erhvervsdrivendes forpligtelser vedrørende disse aspekter ved disse bestemmelser alene;

pligten til at efterkomme det almindelige sikkerhedskrav bør suppleres med en forpligtelse for de erhvervsdrivende til at give forbrugerne den relevante information og til under hensyn-

tagen til de enkelte produkters egenskaber at træffe rimelige foranstaltninger til at sikre, at forbrugerne kan gøre sig bekendt med de risici, som disse produkter kan frembyde;

hvis der ikke findes specifikke forskrifter, skal der fastsættes kriterier for vurdering af produktets sikkerhed;

medlemsstaterne skal sørge for, at der er myndigheder til at føre kontrol med produktsikkerheden, samt at disse myndigheder har de nødvendige beføjelser til at træffe passende foranstaltninger;

det er navnlig nødvendigt, at de passende foranstaltninger kommer til at omfatte en bemyndigelse af medlemsstaterne til effektivt og omgående at foranstalte en tilbagetrækning af allerede markedsførte farlige produkter;

for at bevare markedets enhed er det nødvendigt at underrette Kommissionen om eventuelle foranstaltninger, der tager sigte på at begrænse markedsføringen af et produkt eller trække det tilbage fra markedet, undtagen hvis foranstaltningerne vedrører en begivenhed, som kun har virkning lokalt, eller hvis virkning i hvert fald er begrænset til den pågældende medlemsstats eget område; sådanne foranstaltninger skal være i overensstemmelse med Traktaten, særlig i artikel 30 til 36;

dette direktiv berører ikke de notifikationsprocedurer, der er fastsat i Rådets direktiv 83/189/EØF af 28. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter⁽⁴⁾ og i Kommissionens beslutning 88/383/EØF af 24. februar 1988 om forbedring af informationsniveauet vedrørende sikkerhed, hygiejne og sundhed på arbejdspladsen⁽⁵⁾;

en effektiv kontrol med produktionssikkerhed forudsætter, at der på nationalt plan og fællesskabsplan indføres et system for hurtig udveksling af oplysninger i hastesituationer forårsaget af produktrisici, og derfor skal den procedure, der er indført med Rådets beslut-

ning 89/45/EØF af 21. december 1988 om et fællesskabssystem for hurtig udveksling af oplysninger om farer i forbindelse med anvendelse af forbrugsgoder⁽⁶⁾, integreres i dette direktiv, og ovennævnte beslutning ophæves; det er desuden hensigtsmæssigt at lade de detaljerede procedurer, der er fastlagt i medfør af ovennævnte beslutning, indgå i dette direktiv, og bemyndige Kommissionen til at tilpasse dem, bistået af en komité;

der eksisterer allerede tilsvarende underrettingsprocedurer for farmaceutiske produkter, jf. direktiv 75/319/EØF⁽⁷⁾ og 81/851/EØF⁽⁸⁾ for dyresygdomme, jf. direktiv 82/894/EØF⁽⁹⁾, for produkter af animalsk oprindelse, jf. direktiv 89/662/EØF⁽¹⁰⁾ og i form af et system for hurtig udveksling af oplysninger i tilfælde af strålingsfare, jf. beslutning 87/600/Euratom⁽¹¹⁾;

det er først og fremmest medlemsstaterne, der under overholdelse af Traktatens bestemmelser, særlig artikel 30 til 36, skal træffe de nødvendige forholdsregler over for farlige produkter, der befinder sig på deres område;

medlemsstaterne vil i en sådan situation kunne træffe indbyrdes afvigende beslutninger med hensyn til et bestemt produkt; sådanne afvigelser vil kunne føre til uacceptable forskelle i beskyttelsesniveauet for forbrugerne og vil kunne udgøre en hindring for samhandlen i Fællesskabet;

der vil kunne opstå alvorlige produktsikkerhedsmæssige problemer, der umiddelbart berører eller vil kunne berøre hele Fællesskabet eller en stor del heraf, og som alt efter karakteren af det sikkerhedsmæssige problem, som produktet frembyder på grund af den hastende situation ikke kan behandles effektivt inden for rammerne af de procedurer, der er fastsat i de specifikke fællesskabsforskrifter for de pågældende produkter eller den pågældende produktkategori;

det er derfor nødvendigt at indføre en mekanisme, der i sidste instans gør det muligt at

vedtage foranstaltninger, der finder anvendelse i hele Fællesskabet, i form af en beslutning, der rettes til medlemsstaterne, til imødegåelse af ovennævnte form for hastesituationer; en sådan beslutning er ikke umiddelbart bindende for de erhvervsdrivende, idet den først skal gennemføres i en national retsakt; foranstaltninger, der vedtages efter denne procedure, kan kun være midlertidige og skal vedtages af Kommissionen, bistået af en komité sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne; der bør derfor nedsættes en forskriftskomité i overensstemmelse med procedure IIIb i afgørelse 87/373/EØF ⁽¹²⁾;

dette direktiv berører ikke de skadelidtes rettigheder som omhandlet i Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar ⁽¹³⁾;

medlemsstaterne bør sørge for passende muligheder for at klage til de kompetente retsinstanter over foranstaltninger truffet af de kompetente myndigheder, som begrænser markedsføringen af et produkt eller trækker det tilbage fra markedet;

det skal på baggrund af de indhøstede erfaringer overvejes, om der er behov for en tilpasning af dette direktiv, navnlig hvad angår udvidelse af anvendelsesområdet samt bestemmelserne om hastesituationer og om indgreb på fællesskabsniveau;

hvad importvarer angår, skal foranstaltninger til imødegåelse af sikkerheds- og sundhedsmæssige risici for borgerne i øvrigt træffes under overholdelse af Fællesskabets internationale forpligtelser –

AFSNIT I

mål - Anvendelsesområde - Definitioner

Artikel 1

1. Dette direktiv skal garantere, at markedsførte produkter er sikre.
2. Dette direktiv finder anvendelse, medmindre der foreligger fællesskabsforskrifter med specifikke bestemmelser om sikkerheden ved de pågældende produkter.

Navnlig finder artikel 2 til 4 ikke anvendelse, når en specifik fællesskabsforskrift indeholder bestemmelser om sikkerhedskravene til de af bestemmelserne omfattende produkter.

Når en specifik fællesskabsforskrift indeholder bestemmelser, der kun omhandler visse sikkerhedsaspekter eller risikokategorier i forbindelse med de pågældende produkter, er det disse bestemmelser, der finder anvendelse for de pågældende sikkerhedsaspekter eller risici.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

- a) *produkt*: ethvert produkt, som er bestemt til forbrugerne, eller som kan forventes anvendt af forbrugerne, og som mod betaling eller gratis leveres som led i handelsvirksomhed, hvad enten det er nyt, brugt eller istandsat.

Dette direktiv finder dog ikke anvendelse på brugte produkter, som har akarakter af antikviteter, eller som forud for deres brug skal repareres eller sættes i stand, hvis leverandøren klart underretter den person, til hvem levering sker, herom.

- b) *sikkert produkt*: ethvert produkt, der under almindelige eller rimeligt forudsigte anvendelsesbetingelser, herunder anvendelsestid, ikke frembyder nogen risici eller kun minimale risici, der er forenelige med produktets anvendelse, og som under hensyntagen til et højt beskyttelsesniveau for borgernes sundhed og sikkerhed anses for acceptable, navnlig i betragtning af følgende forhold:

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

- produktets egenskaber, herunder sammensætning, emballering samt monterings- og vedligeholdelsesbetingelser
- produktets virkning på andre produkter, såfremt en samtidig anvendelse med rimelighed kan forudses
- produktets præsentationsmåde, mærkning, eventuelle anvisninger vedrørende dets anvendelse og bortskaffelse samt alle andre angivelser eller oplysninger fra producenten
- de kategorier af forbrugere, for hvem anvendelse af produktet frembyder størst risiko, herunder navnlig børn.

Muligheden for at skabe større sikkerhed eller for at skaffe andre, mindre farlige produkter er ikke tilstrækkelig årsag til at betragte et produkt som ikke-sikkert eller farligt.

c) *farligt produkt*: ethvert produkt, der ikke svarer til definitionen på sikkert produkt, under litra b).

d) *producent*:

- fabrikanten af et produkt, såfremt denne er etableret i Fællesskabet, og enhver, der optræder som fabrikant ved at påføre produktet sit navn, mærke eller andet kendetegn, eller som sætter produktet i stand
- repræsentanten for fabrikanten, såfremt denne ikke er etableret i Fællesskabet, eller, i mangel af en sådan repræsentant i Fællesskabet, importøren af produktet
- andre erhvervsdrivende i afsætningskæden, for så vidt deres virksomhed kan påvirke de sikkerhedsmæssige egenskaber ved et markedsført produkt.

e) *distributør*: enhver erhvervsdrivende i afsætningskæden, hvis virksomhed ikke påvirker produktets sikkerhedsmæssige egenskaber.

2. Producenterne skal inden for rammerne af deres respektive virksomhed:

- give forbrugeren relevante oplysninger, hvorved denne kan vurdere de risici, der er forbundet med et produkt i dets normale eller med rimelighed forventede anvendelsestid, hvis disse ikke kan opfattes umiddelbart uden passende advarsel, og således sikre sig herimod.

Anførelsen af sådanne advarsler påvirker imidlertid ikke forpligtelsen til at overholde direktivets øvrige krav.

- træffe sådanne foranstaltninger, som de leverede produkters egenskaber tilsiger, således at de bliver bekendt med de risici som produkterne måtte frembyde, og træffe passende forholdsregler, herunder om nødvendigt trække produktet tilbage fra markedet, for at disse risici kan udgås.

De foranstaltninger, der er omhandlet ovenfor, omfatter f.eks., hvor dette er hensigtsmæssigt, mærkning af produkterne eller af produktpartiet på en sådan måde, at produkterne kan identificeres, stikprøvekontrol med markedsførte produkter og behandling af klager samt oplysning til distributørerne om denne kontrol.

3. Distributørerne skal aktivt bidrage til at sikre, at det almindelige sikkerhedskrav er opfyldt, især ved ikke at levere produkter, hvorom de som fagfolk ved eller på grundlag af de for dem foreliggende oplysninger burde have vidst, at de ikke opfylder dette krav. De skal bl.a., inden for rammerne af deres respektive virksomhed, deltage i den løbende kontrol med de markedsførte produkters sikkerhed, navnlig ved at videregive oplysninger om risici ved produkterne og ved at deltage i de forholdsregler, der træffes for at undgå disse risici.

AFSNIT II

Almindeligt sikkerhedskrav

Artikel 3

1. Producenter må kun markedsføre sikre produkter.

Artikel 4

1. Såfremt der ikke findes specifikke fælleskabsbestemmelser vedrørende de pågældende produkters sikkerhed, betragtes et produkt

som sikkert, når det er i overensstemmelse med de nationale specifikke bestemmelser i den medlemsstat, på hvis område produktet er i omsætning, såfremt disse er i overensstemmelse med Traktaten, særlig artikel 30 og 36, og vedrører de sundheds- og sikkerhedskrav, som det pågældende produkt skal opfylde for at kunne markedsføres.

2. I mangel af de i stk. 1 omhandlede specifikke bestemmelser vurderes et produkts overensstemmelse med de almindelige krav til sikkerhed på grundlag af ikke-bindende nationale standarder, der bygger på en europæisk standard, eller tekniske specifikationer på fællesskabsplan, hvis sådanne findes, eller, i mangel heraf, standarder gældende i den medlemsstat, hvor produktet er i omsætning, eller god forretningskik med hensyn til sundhed og sikkerhed inden for den pågældende sektor eller i lyst af det aktuelle tekniske og teknologiske stade samt den sikkerhed, som forbrugerne med rimelighed kan forvente.

3. Selv om et produkt er i overensstemmelse med de i stk. 1 eller 2 omhandlede bestemmelser, kan medlemsstaternes myndigheder træffe passende foranstaltninger for at begrænse markedsføring af produktet eller kræve dets tilbagetrækning fra markedet, hvis produktet på trods af dets overensstemmelse med kravene viser sig at bringe forbrugernes sundhed og sikkerhed i fare.

AFSNIT III

Medlemsstaternes pligter og beføjelser

Artikel 5

Medlemsstaterne vedtager de nødvendige love og administrative bestemmelser for at påbyde producenter og distributører at overholde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv på en sådan måde, at markedsførte produkter er sikre.

Medlemsstaterne skal navnlig oprette eller udpege myndigheder, der skal føre kontrol med, at produkterne opfylder kravet om, at kun sikre produkter må markedsføres, og sørge for, at

myndighederne har de fornødne beføjelser til at træffe de foranstaltninger, der påhviler dem i medfør af dette direktiv, herunder muligheden for at iværksætte passende sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af kravene i dette direktiv. De underretter Kommissionen om disse myndigheder. Kommissionen fremsender oplysningerne til de øvrige medlemsstater.

Artikel 6

Medlemsstaterne har i medfør af artikel 5 de fornødne beføjelser til, i forhold til risikoens alvor og i overensstemmelse med Traktaten, særlig artikel 30 og 36, at træffe passende foranstaltninger til bl.a.

- a) at foretage egnede produktsikkerhedsundersøgelser af passende omfang frem til sidste stadium i produktets anvendelse eller forbrug, også selv om produktet første gang blev markedsført som et sikkert produkt
- b) at kræve alle nødvendige oplysninger fra de berørte parter
- c) at udtage prøver af et produkt eller en produktserie for at analysere dem med henblik på deres sikkerhed
- d) at stille betingelser forud for et produkts markedsføring for at gøre produktet sikkert, og at kræve, at der anføres passende advarsler om de risici, der kan være forbundet med produktet
- e) at påbyde, at personer, som kan blive udsat for den risiko, der er forbundet med et produkt, på passende måde advares rettidigt mod denne risiko bl.a. ved udsendelse af særlige advarsler
- f) midlertidigt, så længe det er nødvendigt med henblik på gennemførelsen af den nødvendige kontrol, at forbyde, at et produkt eller et parti af et produkt leveres, tilbydes leveret eller udstilles, hvis der foreligger præcise og sammenfaldende tegn på, at det er farligt
- g) at forbyde markedsføring af et produkt eller et parti af et produkt, der har vist sig at være farligt, og at fastsætte de nødvendige led-sageforanstaltninger for at sikre, at forbudet overholdes

h) at organisere en effektiv og øjeblikkelig tilbagetrækning af et farligt produkt eller et parti af et farligt produkt, der allerede er bragt på markedet, og om nødvendigt at sikre, at det destrueres under forsvarlige vilkår.

2. De foranstaltninger, medlemsstaternes kompetente myndigheder skal træffe i medfør af denne artikel, rettes, alt efter det konkrete tilfælde,

- a) mod producenten;
- b) inden for rammerne af deres respektive virksomhed, mod distributørerne og navnlig mod den ansvarlige for den første distribution på det nationale marked;
- c) mod enhver anden, når det viser sig nødvendigt med henblik på, at vedkommende medvirker i forholdsreglerne til at undgå de risici, der er forbundet med et givet produkt.

AFSNIT IV

Underretning og udveksling af oplysninger

Artikel 7

1. Hvis en medlemsstat træffer foranstaltninger efter artikel 6, stk. 1, litra d) til h), til begrænsning af markedsføringen af et produkt eller et produktparti eller til dets tilbagetrækning fra markedet, underretter den Kommissionen om disse foranstaltninger og baggrunden herfor, for så vidt en sådan underretning ikke er foreskrevet ifølge specifikke fællesskabsbestemmelser. Pligt hertil består ikke, hvis foranstaltningerne vedrører en begivenhed, som kun har virkning lokalt, eller hvis virkning i hvert fald er begrænset til den pågældende medlemsstats eget område.

2. Kommissionen hører hurtigst muligt de berørte parter. Hvis Kommissionen efter denne høring konstaterer, at foranstaltningen er begrundet, underretter den øjeblikkeligt den medlemsstat, som har truffet foranstaltningen, og de øvrige medlemsstater herom. Konstaterer Kommissionen efter denne høring, at foranstaltningen er ubegrundet, underretter den

straks den medlemsstat, der har truffet foranstaltningen herom.

AFSNIT V

Hastetilfælde og indgreb på fællesskabsplan

Artikel 8

1. Hvis en medlemsstat træffer eller vedtager at træffe hasteforanstaltninger for at forhindre, begrænse eller indføre særlige bestemmelser for den eventuelle markedsføring eller brug af et produkt eller et parti af et produkt på sit område på grund af en alvorlig og umiddelbar risiko, som produktet eller partiet udgør for forbrugernes sundhed og sikkerhed, underretter den straks Kommissionen herom, medmindre andre fællesskabsforskrifter omfatter tilsvarende underrettningsprocedurer.

Pligt hertil består ikke, hvis virkningerne ikke rækker ud eller ikke kan række ud over den pågældende medlemsstats eget område.

Med forbehold af det i første afsnit anførte, kan medlemsstaterne meddele Kommissionen sådanne oplysninger om eksistensen af en alvorlig og umiddelbar risiko, som de måtte råde over, inden de træffer afgørelse om de pågældende foranstaltninger.

2. Ved modtagelsen af sådanne oplysninger kontrollerer Kommissionen, om de er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv og videresender dem til de øvrige medlemsstater, der straks underretter Kommissionen om, hvilke foranstaltninger de træffer.

3. De nærmere regler for det i denne artikel omhandlede fællesskabssystem for udveksling af oplysninger findes i bilaget. Kommissionen tilpasser disse nærmere regler efter fremgangsmåden i artikel 11.

Artikel 9

Hvis Kommissionen ved underretning eller gennem oplysninger fra en medlemsstat, bl.a. i medfør af artikel 7 og 8, bliver bekendt med, at et produkt udgør en alvorlig og umiddelbar ri-

siko for forbrugernes sundhed og sikkerhed i flere medlemsstater og hvis

- a) en eller flere medlemsstater har truffet foranstaltninger efter artikel 6, stk. 1, litra d) til h) til begrænsning af markedsføringen af produktet eller dets tilbagetrækning fra markedet, og
  - b) medlemsstaterne har truffet forskellige foranstaltninger angående den foreliggende risiko, og
  - c) risikoen ikke, på grund af arten af det pågældende produktsikkerhedsproblem, kan imødegås på en måde, der svarer til sagens hastende karakter, på grundlag af de procedurer, der er fastsat i specifikke fællesskabsforskrifter vedrørende det pågældende produkt eller den pågældende produktkategori, og
  - d) risikoen alene kan imødegås effektivt ved vedtagelse af passende foranstaltninger på EF-niveau til beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed og til sikring af, at det fælles marked fungerer tilfredsstillende,
- kan Kommissionen efter at have hørt medlemsstaterne og efter anmodning fra mindst én af dem vedtage en afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 11, der pålægger medlemsstaterne at træffe de nødvendige midlertidige foranstaltninger som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d) til h).

Artikel 10

1. Kommissionen bistås af et udvalg for hastende produktsikkerhedsproblemer, i det følgende benævnt »udvalget«, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

2. Med forbehold af bestemmelserne i artikel 9, litra c), sikres der et nært samarbejde mellem det udvalg, der er omhandlet i stk. 1, og de øvrige udvalg, der er nedsat ved en specifik fællesskabsforskrift, og som bistår Kommissionen med hensyn til de sundheds- og sikkerhedsmæssige aspekter af det pågældende produkt.

Artikel 11

1. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Efter en konstatering af, at de i artikel 9 omhandlede betingelser er opfyldt, afgiver udvalget en udtalelse om udkastet inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster, dog inden for en måned. Det udtaler sig med det flertal, der er fastsat i Traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i udvalget tillægges de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, den vægt, der er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

Kommissionen vedtager de påtænkte foranstaltninger, når de er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse. Er de påtænkte foranstaltninger ikke i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, eller hvis der ikke er afgivet nogen udtalelse, forelægger Kommissionen straks Rådet et forslag til de foranstaltninger, der skal træffes. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Har Rådet ved udløbet af en frist på femten dage regnet fra forslaget forelæggelse, ikke truffet afgørelse, vedtages de foreslåede foranstaltninger af Kommissionen, medmindre Rådet med simpelt flertal har udtalt sig mod de nævnte foranstaltninger.

2. Foranstaltninger, der vedtages i overensstemmelse med denne procedure, gælder i højst tre måneder. Denne frist kan forlænges efter samme procedure.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af de efter denne procedure vedtagne beslutninger inden for en frist på under ti dage.

4. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne, der gennemfører de foranstaltninger, der vedtages efter denne procedure, giver inden for en måned de berørte parter lejlighed til at

fremføre deres synspunkter og underretter Kommissionen herom.

Artikel 12

Medlemsstaterne og Kommissionen træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at deres embedsmænd og andre ansatte ikke viderebringer oplysninger, der er indsamlet i henhold til dette direktiv, og som ifølge deres natur er forretningshemmeligheder, medmindre viderebringelse af oplysninger om et bestemt produkts sikkerhedsmæssige egenskaber under visse omstændigheder er nødvendig for at sikre beskyttelse af borgernes sundhed og sikkerhed.

AFSNIT VI

Forskellige og afsluttende bestemmelser

Artikel 13

Dette direktiv berører ikke anvendelsen af direktiv 85/374/EØF.

Artikel 14

1. Hvis der ifølge dette direktiv træffes beslutning om begrænsning af markedsføringen af et produkt eller dets tilbagetrækning fra markedet, skal der gives en passende begrundelse herfor. Den berørte part skal hurtigst muligt underrettes om den pågældende beslutning, om de klagemuligheder, der står til hans rådighed ifølge gældende lovgivning i den pågældende medlemsstat, samt om fristen for indgivelse af sådanne klager.

De berørte parter skal så vidt muligt have lejlighed til at fremkomme med deres synspunkter, før foranstaltningen træffes. Hvis der ikke forinden har fundet en høring sted på grund af sagens hastende karakter, skal den gennemføres inden for en rimelig tid efter iværksættelsen af den pågældende foranstaltning.

Foranstaltninger, som påbyder et produkts tilbagetrækning fra markedet skal være således udformet, at de tjener til at tilskynde distributører, brugere og forbrugere til at medvirke til, at de gennemføres.

2. Medlemsstaternes sikrer, at foranstaltninger truffet af de kompetente myndigheder til begrænsning af markedsføringen af et produkt eller dets tilbagetrækning fra markedet kan indbringes for de kompetente domstole.

3. Beslutninger truffet i medfør af dette direktiv om begrænsning af markedsføringen af et produkt eller dets tilbagetrækning fra markedet berører på ingen måde vurderingen af den pågældende parts ansvar i henhold til medlemsstatens strafferetlige bestemmelser på området.

Artikel 15

Kommissionen forelægger hvert andet år fra datoen for vedtagelsen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 16

1. Fire år efter den i artikel 17, stk. 1, omhandlede dato skal Rådet på grundlag af en rapport fra Kommissionen angående de indhøstede erfaringer og ledsaget af eventuelle hensigtsmæssige forslag træffe afgørelse om, hvorvidt dette direktiv bør tilpasses, bl.a. med sigte på udvidelse af dets anvendelsesområde, jf. artikel 1, stk. 1, og artikel 2, litra a), og hvorvidt det er hensigtsmæssigt at ændre afsnit V.

Artikel 17

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 29. juni 1994. De underretter straks Kommissionen herom. De vedtagne love og bestemmelser finder anvendelse fra den 29. juni 1994.

2. Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de nationale retsfor skrifter, som de udsteder

på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Beslutning 89/45/EØF ophæves på den i artikel 17, stk. 1, nævnte dato.

Artikel 19

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 29. juni 1992.

På Rådets vegne

CARLOS BORREGO

Formand

Bilag

**NÆRMERE ENKELTHEDER I FORBINDELSE MED ANVENDELSEN AF FÆLLES-
SKABSSYSTEMET FOR HURTIG UDVEKSLING AF OPLYSNINGER SOM OMHANDLET
I DIREKTIVETS ARTIKEL 8**

1. Systemet omfatter produkter, der bringes på markedet, som defineret i direktivets artikel 2, litra a).

Følgende er ikke omfattet af systemet, eftersom de er dækket af lignende notifikationssystemer: farmaceutiske produkter, der er omfattet af direktiv 75/319/EØF og 81/851/EØF, dyr, som direktiv 82/894/EØF finder anvendelse på, produkter af animalsk oprindelse, for så vidt som der er omfattet af direktiv 89/662/EØF, og systemet for tilfælde af strålingsfare og betydeligt udslip af radioaktive stoffer, der er omfattet af beslutning 87/600/Euratom.

2. Systemet skal først og fremmest sikre hurtig udveksling af oplysninger i tilfælde af alvorlig og umiddelbar risiko for forbrugernes sundhed og sikkerhed. Da det ikke er muligt at fastsætte nøjagtige kriterier for, hvad der helt specifikt udgør en umiddelbar og alvorlig risiko, foretager de nationale myndigheder en konkret vurdering af de enkelte tilfælde. Eftersom artikel 8 i dette direktiv vedrører umiddelbar risiko for forbrugere, der anvender et produkt, skal det understreges, at produkter, der eventuelt indebærer risici på lang sigt, og for hvilke mulighederne for en teknisk tilpasning gennem direktiver eller standarder skal undersøges, ikke er omfattet af systemet.
3. Så snart der konstateres en alvorlig og umiddelbar risiko, konsulterer den nationale myndighed så vidt muligt henholdsvis producenten eller distributøren af det pågældende produkt. Deres synspunkter og de yderligere oplysninger, de kan give, kan være af værdi både for medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen, når de skal afgøre, hvilke foranstaltninger der bør træffes for at beskytte forbrugerne, samtidig med at handelen forstyrres mindst muligt. Derfor bør medlemsstaterne indhente så mange oplysninger om muligt om produkterne og risikoens art, uden at dette går ud over den hurtige informationsformidling.
4. Så snart en medlemsstat har konstateret en alvorlig og umiddelbar risiko, der ikke eller muligvis ikke er begrænset til den pågældende medlemsstats område, og der er truffet eller vedtaget foranstaltninger til imødegåelse af denne risiko, skal Kommissionen straks informeres. Medlemsstaten skal angive, at meddelelsen fremsendes til Kommissionen i henhold til artikel 8 i dette direktiv. Der skal gives nærmere oplysninger, navnlig om
  - a) produktets art, så det kan identificeres
  - b) den pågældende risiko, herunder resultater af prøvninger/analyser, der er relevante for vurderingen af risikoniveauet
  - c) arten af trufne eller vedtagne foranstaltninger
  - d) de forskellige forhandlingsled hvis dette er muligt.Oplysningerne fremsendes skriftligt, helst pr. telex eller telefax, men der kan forud herfor gives telefonisk meddelelse til Kommissionen. Der gøres opmærksom på, at hurtig information er af altafgørende betydning for aystemet.
5. Med forbehold af punkt 4, kan medlemsstaterne, når det er hensigtsmæssigt, tilsende Kommissionen oplysningerne, inden der er truffet afgørelse om, hvilke foranstaltninger der bør

træffes. Når en risidiko eller mistanke om en risiko foreligger, kan øjeblikkelig kontakt rent faktisk fremme vedtagelsen af forebyggende foranstaltninger.

6. Såfremt medlemsstaten skønner, at visse oplysninger skal betragtes som fortrolige, skal den gøre opmærksom på, hvilke oplysninger det drejer sig om, og begrunde sin anmodning om fortrolig behandling, idet en effektiv forbrugerbeskyttelse dog principielt må gå forud for fortrolig behandling. Det skal ligeledes understreges, at både Kommissionen og medlemsstaternes ansvarlige medlemmer af distributionsnettet altid træffer forholdsregler for at undgå unødigt spredning af oplysninger, der skal skade et produkts eller en produktseries omdømme.
7. Kommissionen skal sikre sig, at de modtagne oplysninger er i overensstemmelse med direktivets artikel 8, og om nødvendigt tage kontakt med notifikationslandet, hvorefter den straks fremsender oplysningerne pr. telex eller telefax til de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater samt en kopi til hver af de faste repræsentationer; samtidig med telexfremsendelsen kan der evt. tages telefonisk kontakt med de pågældende myndigheder. Kommissionen kan også kontakte produktets formodede oprindelsesland for at foretage de nødvendige undersøgelser.
8. Samtidig kan Kommissionen under særlige omstændigheder, når den finder det nødvendigt, til supplerung af de modtagne oplysninger selv iværksætte en undersøgelse og/eller indkalde en komité for hastende produktsikkerhedsproblemer, der omhandles i direktivets artikel 10, stk. 1.

I tilfælde af en sådan undersøgelse skal medlemsstaterne så vidt muligt give Kommissionen de oplysninger, den udbeder sig.

9. De øvrige medlemsstater skal så vidt muligt og uden ophold
  - a) informere Kommissionen om, hvorvidt produktet er blevet markedsført på deres område,
  - b) tilsende Kommissionen yderligere oplysninger, som de måtte have modtaget om den pågældende risiko, herunder resultaterne af prøvninger eller analyser, som de måtte have foretaget til vurdering af risikoniveauet, og de skal under alle omstændigheder snarest muligt oplyse Kommissionen om
  - c) trufne eller vedtagne foranstaltninger af den art, der er nævnt i direktivets artikel 8, stk. 1,
  - d) hvornår det i denne meddelelse nævnte produkt er blevet fundet på deres område, uden at der er truffet eller vedtaget forholdsregler samt årsagerne hertil.
10. I lyset af en bestemt sags udvikling og på baggrund af de informationer, der er indkommet fra medlemsstaterne i henhold til punkt 9, kan Kommissionen indkalde ovennævnte hastekomité med henblik på drøftelse af de opnåede resultater og vurdering af de trufne foranstaltninger. Hastekomitéen kan også indkaldes på anmodning af en medlemsstats repræsentant.
11. Kommissionen bestræber sig ved hjælp af sine interne koordineringsprocedurer for
  - a) at undgå unødvendigt dobbeltarbejde i forbindelse med behandling af notifikationer
  - b) fuldt ud at udnytte den kapacitet og ekspertise, der er til rådighed i Kommissionen
  - c) at holde andre involverede tjenestegrene fuldt informeret
  - d) at sikre, at drøftelser, der skal finde sted i de forskellige relevante udvalg, finder sted i overensstemmelse med direktivets artikel 10.

Bilag til f. t. l. om produktsikkerhed

12. Når en medlemsstat agter at ændre sin lovgivning generelt gennem vedtagelse af tekniske specifikationer, og der således ikke er tale om en konkret foranstaltning truffet på grund af en alvorlig og umiddelbar risiko, skal Kommissionen i henhold til direktiv 83/189/EØF underrettes om udkastet hertil, evt. under henvisning til presserende grunde som fastsat i nævnte direktivs artikel 9, stk. 3.
13. For at hastekomitéen kan få overblik over situationen, skal den jævnligt informeres om alle de indkomne notifikationer og om opfølgningen heraf. Med hensyn til punkt 8 og 10 og i de tilfælde, der falder ind under procedurer og/eller udvalg, der er omfattet af fællesskabslovgivningen om specifikke produkter eller produktområder, skal de pågældende udvalg involveres. I tilfælde, hvor hastekomitéen ikke er involveret, og der ikke er taget skridt i henhold til punkt 11, litra d) informeres kontaktstederne om alle udvekslinger af synspunkter i andre udvalg.
14. I øjeblikket findes der to net af kontaktsteder: et vedrørende levnedsmidler og et vedrørende nonfoodprodukter. Listen over de kontaktsteder og tjenestemænd, der er ansvarlige for de to net, med angivelse af adresse samt telefon-, telex- og telefaxnummer er fortrolig og udsendes kun til netmedlemmerne. Denne liste gør det muligt for medlemsstaterne at optage kontakter indbyrdes og med Kommissionen og således lettere får afklaret visse detaljer. Hvis sådanne kontakter resulterer i nye oplysninger af generel interesse, skal den medlemsstat, der har indledt den bilaterale kontakt, informere Kommissionen. Kun oplysninger, der er modtaget eller bekræftet gennem kontaktstederne i medlemsstaterne, vil blive betraget som modtaget gennem systemet for hurtig udveksling af oplysninger.

Kommissionen udarbejder hvert år en rapport om nettets effektivitet, om nødvendige forbedringer og om fremskridt, der er gjort, inden for den kommunikationsteknologi, der anvendes mellem de myndigheder, der står for den praktiske gennemførelse.

(1) EFT nr. C 156 af 27.6.1990, s. 8

(2) EFT nr. C 95 af 17.4.1990, s. 283, og afgørelse af 11. juni 1992 (endnu ikke offentliggjort i Tidende)

(3) EFT nr. C 75 af 26.3.1990, s. 1.

(4) EFT nr. L 109 af 26.4.1983, s. 8.

(5) EFT nr. L 183 af 14.7.1988, s. 34.

(6) EFT nr. L 17 af 21.1.1989, s. 51.

(7) EFT nr. L 147 af 9.6.1975, s. 13.

(8) EFT nr. L 317 af 6.11.1981, s. 1.

(9) EFT nr. L 378 af 31.12.1982, s. 58.

(10) EFT nr. L 395 af 30.12.1989, s. 13.

(11) EFT nr. L 371 af 30.12.1987, s. 76.

(12) EFT nr. L 197 af 18.7.1987, s. 3.

(13) EFT nr. L 210 af 7.8.1985, s. 29